Treści kształcenia i oczekiwane efekty pracy ucznia klasy I na podstawie obszarów z podstawy programowej z 2026 roku

Edukacja językowa–polonistyczna		
1) komunikacja–uczeń:		
Klasa1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – Słucha z uwagą wypowiedzi rówieśników i dorosłych – Słucha krótkich tekstów literackich, wierszy i lektur czytanych przez nauczyciela i rówieśników, rozmawia o nich z rówieśnikami, zapamiętuje najważniejsze informacje – Zadaje pytania na podstawie wysłuchanych informacji – Rozmawia na temat swoich pomysłów, opowiada o pracy wykonanej samodzielnie i w grupie – Wspiera innych członków grupy w lepszym zrozumieniu zadania – Zachowuje się kulturalnie podczas rozmowy, zwraca się do rozmówcy z szacunkiem – Wypowiada się w sensowny i spójny sposób na bliskie mu tematy – dostosowuje język do sytuacji komunikacyjnej: budowania relacji, radzenia sobie w codziennych sytuacjach – na podstawie pytań buduje kilkuzdaniową wypowiedź dotyczącą tekstu, książki ,opowiadania, przedstawienia	Uczeń: – słucha w skupieniu instrukcji, poleceń, wypowiedzi nauczyciela, zapamiętuje je i wykorzystuje w dalszej pracy – uważnie słucha tekstów literackich, wierszy, książek czytanych przez nauczyciela i rówieśników, rozmawia o nich z rówieśnikami, zapamiętuje najważniejsze informacje – rozmawia na temat swoich pomysłów, opowiada o pracy wykonanej samodzielnie i w grupie – wspiera innych członków grupy w lepszym zrozumieniu zadania – zachowuje się kulturalnie podczas rozmowy; akceptuje fakt, że rozmówca może mieć inne zdanie niż on – odczytuje i interpretuje przekaz niewerbalny – wypowiada się w sensowny i spójny sposób na bliskie mu tematy – dostosowuje język do sytuacji komunikacyjnej: budowania relacji, radzenia sobie w codziennych sytuacjach – w sytuacji nie zrozumienia formułuje pytania dotyczące różnych pojęć i treści – układa pytania do kwizów i konkursów, gier i zabaw	Uczeń: – słucha z uwagą tekstów literackich, wierszy, lektur czytanych przez nauczyciela i rówieśników, rozmawia o nich z rówieśnikami, zapamiętuje najważniejsze informacje – słucha z uwagą wypowiedzi innych, by móc nawiązać do tematu rozmowy – słucha krytycznie; weryfikuje polecenia, zadając pytania – uważnie słucha rozmówców podczas rozmowy telefonicznej oraz z wykorzystaniem nowych technologii – słucha rozbudowanych wypowiedzi i utworów literackich, w tym tekstów o charakterze historycznym i przekazów multimedialnych potrzebnych do tworzenia notatek – rozmawia na temat swoich pomysłów, opowiada o pracy wykonanej samodzielnie w grupie – wspiera innych członków grupy w lepszym zrozumieniu zadania – słucha utworów wielomodalnych – wypowiada się z zachowaniem zasad etyki etykiety językowej – wykonuje wieloetapowe zadania po wysłuchaniu złożonej instrukcji

– wypowiada się na temat komunikowania się i zachowania kolegów i koleżanek oraz bohaterów występujących w utworach literackich i historyjkach obrazkowych – formułuje pytania dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lubianych osób z otoczenia – układa odpowiedzi napytania w formie zdań – układa z rozsypanki zdaniowej życzenia, ogłoszenie – zapisuje krótkie życzenia i podziękowania, np.na laurkach, kartkach świątecznych – rozumie czytane teksty–tradycyjne i cyfrowe	– wypowiada się na temat komunikowania się i zachowania kolegów i koleżanek oraz bohaterów występujących w utworach literackich i historyjkach obrazkowych – zwraca się do rozmówcy z szacunkiem, dba o kulturę języka – formułuje i konstruktywnie wykorzystuje informacje zwrotne – pisze adres I adresuje kopertę – indywidualnie i w zespole pisze życzenia, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, list, z wykorzystaniem zgromadzonego słownictwa – czyta ze zrozumieniem teksty drukowane oraz elektroniczne	– **tworzy notatki wizualne, np. .mapę myśli na podstawie słuchanego przekazu** – uwzględnia normy etyczne i zasady etykiety językowej podczas komunikacji, wykazuje się wrażliwością kulturową I empatią – formułuje pytania dotyczące zadań do wykonania, niezrozumiałych pojęć i treści ora z sytuacji życiowych – układa pytania do kwizów i konkursów, gier i zabaw oraz wywiadu ze znaną osobą – **zadaje pytania dotyczące problemów, które mogą być tematem dalszych rozmów** – przedstawia swój punkt widzenia w dyskusji – rozróżnia język potoczny i język oficjalny, stosuje je we właściwych sytuacjach – wypowiada się na temat komunikowania się i zachowania kolegów i koleżanek oraz bohaterów występujących w utworach literackich i historyjkach obrazkowych – formułuje i konstruktywnie wykorzystuje informacje zwrotne – redaguj - mail,list – pisze adres I adresuje kopertę – samodzielnie redaguje i pisze **gratulacje**, życzenia, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie – czyta ze zrozumieniem teksty drukowane oraz elektroniczne

2) odkrywanie i używanie języka:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – interpretuje usłyszane wypowiedzi w codziennych sytuacjach – wypowiada się na temat wysłuchanego audiobooka – wykonuje zadanie zgodnie z usłyszaną instrukcją – zadaje pytania do zdań oznajmujących – zadaje pytania, tworząc i rozwiązując zagadki – wypowiada się na temat wyglądu postaci, zwierząt, przedmiotów, wykonanego doświadczenia – opowiada historyjki obrazkowe – układa pytania do tekstu – układa wypowiedź ustną na podstawie ilustracji, historyjki obrazkowej, opowiadania oraz na temat wykonanej pracy – układa nowy początek lub inne zakończenie opowiadania – nadaje imiona bohaterom opowiadań, postaciom fantastycznym – szyfruje wypowiedzi, tworzy nowe słowa i nadaje im znaczenia – wskazuje postacie główne i postacie drugoplanowe – określa cechy bohaterów i ocenia ich postępowania – ustala kolejność zdarzeń w krótkich tekstach – odróżnia postacie i wydarzenia fikcyjne od realnych	Uczeń: – interpretuje usłyszane wypowiedzi w codziennych sytuacjach – słucha w skupieniu instrukcji, poleceń, wypowiedzi nauczyciela, zapamiętuje je i wykorzystuje w dalszej pracy – wypowiada się na temat wysłuchanego audiobooka – wykonuje zadanie zgodnie z usłyszaną instrukcją – stosuje zróżnicowane środki stylistyczne, np. epitety, w wypowiedziach pisemnych – nadaje tytuły fragmentom tekstu i obrazom – formułuje dłuższą wypowiedź na temat własnych przeżyć, tekstów, książek, sztuk teatralnych, obejrzanych filmów – stosuje zdania rozwinięte – tworzy ustne opisy przedmiotów oraz opowiada zgodnie z planem wydarzeń lub na podstawie ilustracji – układa twórcze opowiadania na podstawie piktogramów – prezentuje wybraną książkę – dobiera w wypowiedzi właściwe słownictwo – wypowiada się na temat swojej osoby – podejmuje próby autoprezentacji – układa w odpowiedniej kolejności obrazki historyjki obrazkowej i nadaje im tytuły, uwzględnia związki przyczynowo-skutkowe – porządkuje plan wypowiedzi	Uczeń: – proponuje własne sposoby interpretacji tekstów literackich – interpretuje usłyszane wypowiedzi w codziennych sytuacjach – słucha w skupieniu złożonych instrukcji, poleceń, zapamiętuje je i wykorzystuje do wykonania zadań wieloetapowych – wypowiada się na temat wysłuchanego audiobooka lub innego utworu wielomodalnego (film, słuchowisko) – wykonuje zadanie zgodnie z usłyszaną instrukcją – stosuje zróżnicowane środki stylistyczne: epitety, synonimy, metaforę, porównania, w wypowiedziach pisemnych – formułuje wielozdaniowe wypowiedzi na podstawie zgromadzonego słownictwa oraz planu wypowiedzi – tworzy ustne opisy przedmiotów oraz opowiada zgodnie z planem, na podstawie ilustracji lub zgromadzonego słownictwa – prezentuje wybraną książkę (ciekawostki i zagadnienia naukowe, efekty doświadczenia), przedstawiając argumenty – **samodzielnie dobiera środki wyrazu do prezentacji** – układa pytania otwarte do tekstu – układa opowiadanie na podstawie tekstu literackiego

– określa nastrój utworu – wyszukuje w tekście fragmenty na podany temat – wyszukuje w tekście niezrozumiałe wyrazy – wyszukuje w tekście wyrazy i zdania według instrukcji nauczyciela – buduje opowiadanie na podstawie ilustracji do tekstu, a potem je czyta – układa początek i zakończenie do przeczytanego fragmentu opowiadania – tworzy nową wersję opowiadania– dodaje postacie, przedmioty i atrybuty, – wyróżnia w tekstach dialogi, zdania opisujące wygląd przedmiotów lub postaci – wie, jak korzystać ze zbiorów biblioteki – samodzielnie prezentuje przeczytaną książkę–wybraną indywidualnie i w grupie, – układa obrazki historyjki obrazkowej we właściwej kolejności – uzupełnia plan wydarzeń z rozsypanki zdaniowej – odróżnia wiersz od utworu prozatorskiego – słucha wierszy, rymowanek i uczy się ich na pamięć – słucha wiersza lub utworu prozatorskiego –wzorowo recytowanych przez nauczyciela i artystów– w klasie oraz podczas udziału w wydarzeniach kulturalnych – podejmuje próby naśladowania wzorcowej recytacji – wypowiada z pamięci proste rymowanki	– ustala kolejność pytań do tekstu – układa opowiadanie na podstawie ilustracji, historyjki obrazkowej, tekstu literackiego ora zbuduje ustną wypowiedź na temat wykonanej pracy, stosując zgromadzone słownictwo I używając rozbudowanych zdań – stosuje słowa określające następstwa czasowe: na początku, najpierw, potem, następnie, później, w końcu, na koniec, na zakończenie – odróżnia wiersz od utworu prozatorskiego – wyróżnia wersy w zwrotce – rozróżnia pojęcia: pisarz, poeta – dobiera rymy do podanych wyrazów – wypowiada z pamięci rymowanki – recytuje wiersze z różną siłą głosu, w różnym tempie, z odpowiednimi pauzą i intonacją, stosuje różne sposoby interpretacji wiersza – interpretuje rymowanki, stosując różne sposoby mówienia, np.:jak robot, jak małe dziecko, jak zwierzę – recytuje wiersze podczas uroczystości i konkursów – słucha z uwagą tekstów literackich, opowiadań, wierszy, by móc dokonać ich analizy – słucha wiersza lub utworu –wzorowo recytowanego przez nauczyciela i artystów–w klasie oraz podczas udział w wydarzeniach kulturalnych – naśladuje wzorcową recytację – odgrywa proste scenki–w parach i w zespole	– układa twórcze opowiadanie na podany temat, pisze instrukcje, zapis do pamiętnika – stosuje słowa określające następstwa czasowe: na początku, najpierw, potem, następnie, później, w końcu, na koniec, na zakończenie – układa sprawozdanie z wykonania zadania, z pracy zespołu, z wycieczki – słucha krytycznie różnych sposobów interpretacji wiersza lub utworu prozatorskiego – naśladuje wzorcową recytację i poszukuje własnych sposobów interpretacji tekstów – recytuje wiersze I fragment prozy z różną siłą głosu, w różnym tempie, z odpowiednimi pauzą i intonacją – recytuje utwory podczas uroczystości i konkursów – dobiera i układa rymy do podanych słów – tworzy rymowanki, wiersze, zagadki – posługuje się pojęciami: zwrotka, rym, podczas analizy wierszy – wymienia różnice między utworem prozatorskim a wierszem – dostrzega w wierszu określenia poetyckie – odgrywa proste scenki–w parach i w zespole – **rozpoznaje I tworzy anagramy** – tworzy nowe wyrazy, imiona, nazwy krain geograficznych, planet, roślin, zwierząt – wskazuje postacie główne i postacie drugoplanowe – określa cechy bohaterów literackich i ocenia ich postępowanie – określa relacje pomiędzy bohaterami występującymi w opowiadaniu

– recytuje wiersze z różną siłą głosu, w różnym tempie – recytuje wiersze podczas uroczystości i konkursów – odgrywa proste scenki – wskazuje rymy w wierszu oraz zwrotki w wierszach i piosenkach – dobiera rymy do podanych wyrazów – rozpoznaje zagadkę, list, ogłoszenie, życzenia – podaje wyrazy oznaczeniu przeciwnym – tworzy wyrazy podobne znaczeniowo – rozpoznaje wyrazy wieloznaczne – czyta piktogramy I szyfry	– wskazuje postacie główne i postacie drugoplanowe – określa cechy bohaterów literackich i ocenia ich postępowanie – określa relacje pomiędzy bohaterami występującymi w opowiadaniu – ustala kolejność zdarzeń w tekstach literackich oraz wskazuje związki przyczynowo- skutkowe – odróżnia postacie i wydarzenia fikcyjne od realnych – określa nastrój utworu – wyszukuje w tekście fragmenty, np. najciekawsze, najsmutniejsze, zaskakujące – wyszukuje w tekście niezrozumiałe i trudne wyrazy oraz wyrażenia – wyszukuje w tekście odpowiedzi na pytania nauczyciela – buduje opowiadanie na podstawie ilustracji, a potem je czyta – wymyśla kolejne przygody do przeczytanego fragmentu opowiadania – udziela wskazówek I rad bohaterom – wyróżnia dialogi w tekstach literackich – wyszukuje w tekstach opisy: przedmiotów, postaci, przyrody – samodzielnie prezentuje przeczytaną książkę – w zespole tworzy opowiadanie i opis na podstawie podanego planu i zgromadzonego słownictwa – porządkuje zdania we właściwej kolejności, według planu opisu lub planu wydarzeń, nadaje tytuły wydarzeniom	– ustala kolejność zdarzeń w tekstach literackich i opowiadaniach oraz wskazuje związki przyczynowo- skutkowe – wskazuje wydarzenia, które mają wpływ na zmianę postępowania bohatera – odróżnia postacie i wydarzenia fikcyjne od realnych – określa nastrój utworu – krytycznie ocenia wydarzenia, postawy, fakty i opinie w tekstach – wyszukuje w tekście fragmenty, np. najciekawsze, najsmutniejsze, zaskakujące – wyszukuje w tekście niezrozumiałe i trudne wyrazy, wyrażenia oraz związki frazeologiczne – wyszukuje w tekście odpowiedzi na pytania nauczyciela dotyczące miejsca akcji, bohatera, narratora, najciekawszych wydarzeń oraz czasu akcji – wyróżnia w opowiadaniach wstęp, rozwinięcie i zakończenie – wymyśla dalsze przygody bohaterów przeczytanego opowiadania – wprowadza dialog do przeczytanego opowiadania – udziela wskazówek i rad bohaterom literackim – zmienia miejsce i czas akcji w opowiadaniu – wyróżnia dialogi w tekstach literackich, zamienia je na opowiadania – zamienia opowiadanie na dialog – wyszukuje opisy w samodzielnie czytanych lekturach

	– uzupełnia opis zgromadzonymi lub własnymi określeniami – samodzielnie pisze opis według planu – tworzy swobodny tekst dotyczący jego zainteresowań – **podczas pracy ze słownikiem porządkuje wyrazy według pierwszej i drugiej litery alfabetu** – rozumie pojęcia: wyrazy bliskoznaczne, wyrazy o znaczeniu przeciwnym, i podaje ich przykłady – rozpoznaje zagadkę, list, ogłoszenie, życzenia, opis, opowiadanie, podziękowanie, pozdrowienia – tworzy rymowanki, wiersze, zagadki – wymyśla inne nazwy dla przedmiotów znajdujących się w jego otoczeniu – szyfruje wypowiedzi według własnego pomysłu – tworzy słowniczki tematyczne – wyszukuje w tekście potrzebne informacje – czyta piktogramy I szyfry	– zapisuje plan wydarzeń za pomocą zdań oznajmujących lub równoważników zdań – samodzielnie prezentuje przeczytaną książkę, przedstawia jej reklamę – wyjaśnia pojęcia: opowiadanie, opis; wskazuje różnice między nimi – samodzielnie układa opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej, książki lub własnych doświadczeń – tworzy opowiadanie twórcze – redaguje opis na podstawie obserwacji, ilustracji, według planu i zgromadzonego słownictwa – **tworzy charakterystykę postaci lub bohatera utworu literackiego** – **tworzy pamiętnik, książkę kucharską** – zapisuje ciekawe informacje z życia klasy (notatki kronikarskie) – układa i pisze instrukcję do gry opracowanej samodzielnie lub w zespole – **samodzielnie układa i pisze recenzję książki lub przedstawienia** – **porządkuje wyrazy według pierwszej i drugiej litery alfabetu** – zapisuje wypowiedzi składające się ze wskazanej liczby zdań – stosuje zdrobnienia I zgrubienia – wymienia przykłady homonimów – rozpoznaje zagadkę, list, ogłoszenie, życzenia, opis, opowiadanie, podziękowanie, notatkę, instrukcję, **recenzję**, pozdrowienia, **reklamę**, baśń, legendę, pamiętnik, wypowiedź argumentacyjną

3) świadomość językowa, w tym wiedza o języku:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – rozpoznaje i odczytuje wszystkie litery polskiego alfabetu (drukowane i pisane, małe i wielkie) – czyta na głos, techniką całościową, wyrazy i zdania z tekstu opracowanego w toku zajęć – czyta–płynnie, poprawnie i wyraziście opracowany tekst zbudowany z krótkich zdań – podejmuje próby czytania z podziałem na role – czyta krótkie ogłoszenia, życzenia, zaproszenia, informacje zapisane na kartkach z kalendarza – czyta po cichu proste polecenia, teksty zadań, wyrazy i proste zdania, pisane i drukowane, w zeszycie i w podręczniku – czyta po cichu podpisy i dopasowuje je do ilustracji – doskonali umiejętność prawidłowego chwytu przyborów piśmienniczych – pisze litery–po śladzie i samodzielnie – poprawnie łączy litery w wyrazach – pisze wszystkie litery polskiego alfabetu – układa wyrazy z rozsypanki literowej i je zapisuje, również z wykorzystaniem tablicy interaktywnej lub komputera – przepisuje wyrazy i krótkie zdania z tablicy lub z książki – podpisuje ilustracje wyrazami i prostymi zdaniami – pisze wyrazy i zdania w standardowej liniaturze, zgodnie ze wzorem	Uczeń: – koduje I dekoduje informacje – czytana głos, techniką całościową, wyrazy i zdania z tekstu opracowanego w toku zajęć – czyta płynnie, poprawnie I wyraziście – czyta fragment lektury, czasopisma dla dzieci, dialog (z podziałem na role), wiersz – czyta reklamy, życzenia, ogłoszenia i zaproszenia – czyta po cichu polecenia znajdujące się w podręczniku, teksty zadań i je analizuje – czyta po cichu drukowane teksty z podręcznika, dziecięce czasopisma, zagadki – czyta po cichu krótką książkę przeznaczoną do samodzielnego czytania – czyta samodzielnie wybraną książkę (według zainteresowań) – czytelnie przepisuje wyrazy i zdania, zachowuje właściwe kształty i właściwą wielkość liter oraz ich połączenia (w trzech liniach) – pisze czytelnie, właściwie rozmieszcza tekst na stronie zeszytu – pisze z pamięci i ze słuchu, w tym z wyjaśnieniem, wyrazy i zdania w zakresie opracowanego słownictwa – dokonuje samokontroli zapisu i poprawia swoje błędy – tworzy słowniczki obrazkowe, piktogramy do wyrazów z trudnościami ortograficznymi	Uczeń: – czyta–płynnie, poprawnie i wyraziście samodzielnie ułożone teksty – czyta samodzielnie –płynnie, poprawnie i wyraziście–nowy tekst prozatorski, wiersz, dialog – **krytycznie czyta reklamy** – czyta po cichu złożone polecenia znajdujące się w podręczniku, teksty zadań o różnym stopniu trudności I je analizuje – czyta po cichu teksty drukowane , instrukcje gry lub obsługi urządzenia, czasopisma oraz teksty popularnonaukowe – czyta po cichu książkę przeznaczoną do samodzielnego czytania – czyta samodzielnie książkę wybraną według zainteresowań lub z polecenia kolegi/koleżanki – realizuje projekty czytelnicze – pisze czytelnie, właściwie rozmieszcza tekst na stronie zeszytu – dokonuje samooceny I korekty zapisu – pisze ze słuchu wyrazy i zdania w zakresie opracowanego słownictwa – pisze zgodnie z poznanymi zasadami ortograficznymi i zachowuje czujność ortograficzną podczas pisania – pisze poprawnie wyrazy z *u*,*ó*,*h*,*ch*,*ż*, *rz*, trudne do objaśnienia, opracowane na zajęciach – pisze na końcu czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym,w3.osobie

– dba o estetykę zeszytu, rozmieszcza właściwie tekst na stronie zeszytu – nadaje opowiadaniu tytuł i go zapisuje – gromadzi słownictwo potrzebne do ułożenia wypowiedzi pisemnej – układa wypowiedź pisemną z rozsypanki zdaniowej – uzupełnia luki w zdaniach tworzących opowiadanie podanymi wyrazami – rozwija zdania – pisze z pamięci sylaby, wyrazy i zdania w zakresie opracowanego słownictwa, opisowni zgodnej z ich brzmieniem – pisze wielką literę na początku zdań i w zwrotach grzecznościowych – dostrzega, że nie które głoski zapisuje się dwoma sposobami(*u–ó*,*ż–rz*,*ch–h*, *ś–si*,*ź–zi*,*ć–ci*,*dź–dzi*,*ń–ni*) – doskonali czujność ortograficzną – zapisuje spółgłoski miękkie w wyrazach – pisze wyrazyz, zgodnie z pisownią, przed spółgłoskami szczelinowymi: *f*,*w*,*s*, *z*,*sz*,*ż*,*ś*,*ź*,*ch* – poznaje zasadę wymiany *ó* na *o* – kończy zdanie kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem – dostrzega i wyróżnia w zdaniach przecinek i **dwukropek** – **dostrzega I wyróżnia cudzysłowy w tytułach książek i tekstów literackich** – stosuje skróty: *kg*, *m*, *cm*, *l*, *godz*., *zł* , *gr* – **porządkuje litery polskiego alfabetu, mającprzedsobąwzór**	– pisze prawidłowo wyrazy ze spółgłoskami miękkimi – prawidłowo pisze *ą* i *ę* w wyrazach, których pisownia jest nie zgodna z ich brzmieniem – pisze wyrazy z *ó*, *h*, *ch*, *ż*, *rz*, opracowane na zajęciach – poznaje zasady pisowni wyrazów: z *ó* wymiennym na *o, e, a*; *u* na końcu wyrazu; *ch* na końcu wyrazu; *rz* wymiennym na *r*; z *rz* po spółgłoskach; – pisze – *ów* na końcu wyrazu – stosuje w zdaniach kropkę, pytajnik i wykrzyknik – stosuje przecinek przy wyliczaniu i dwukropek – **używa cudzysłowów w tytułach książek, piosenek, czasopism i tekstów literackich**; stosuje skróty: *kg*, *dag*, *g*, *km*, *m*, *cm*, *l*, *godz*., *min*, *s*, *zł*, *gr*, *ul.*,*nr*, *np.* – **znana pamięć polski alfabet (32litery)** – zapisuje liczebniki główne i liczebniki porządkowe w opracowanym zakresie – rozpoczyna zdanie wielką literą – zapisuje wielką literą imiona i nazwiska, tytuły książek i czasopism – stosuje wielką literę w poznanych nazwach geograficznych – stosuje wielką literę w nazwach świąt i w zwrotach grzecznościowych – wyodrębnia zdania w mowie i w tekście, określa liczbę wyrazów w zdaniach – dzieli wyrazy na sylaby, na głoski i na liery	Liczb y mnogiej, oraz *ę* w czasownikach w1.osobie liczby pojedynczej – pisze*ą*, *ę* przed literami *l* ,*ł* zakończeniach form osobowych czasowników w czasie przeszłym – pisze *om* w zakończeniach celownika liczby mnogiej rzeczowników wszystkich rodzajów – wyjaśnia pisownię wyrazów, stosując poznane zasady ortograficzne – zna i na ogół stosuje zasady pisowni: wyrazów z *ó* wymiennym na *o*, *a*, *e*; z *rz* wymiennym na *r*; *ó* w cząstkach:-*ów*, -*ówka*, - *ówna*; z *rz* po spółgłoskach; *Ż* wymiennym na *g*, *ch, sz*; *nie* Z czasownikami; *nie* z przymiotnikami; *sz* po spółgłoskach w pisowni przymiotników w stopniach wyższym i najwyższym; *u* w zak ończeniach czasowników: -*uje*, -*uję*, -*ują*; *U* w zakończeniach: - *unek*, - *unka* – zna niektóre wyjątki w pisowni: *sz* po spółgłoskach (pszczoła, pszenica, kształt, wszyscy,wszędzie),*u*wwyrazach: skuwka,zasuwka – zapisuje teksty, w tym dialogi, z użyciem znaków interpunkcyjnych – używa cudzysłowów, zapisując cytaty – stosuje skróty: *kg*, *dag*, *g*, *km*, *m*, *cm*, *l*, *godz.*, *min*, *s*, *zł*, *gr*, *ul.*, *nr*, *np.*, *pt.*, *itd.*,*itp.* – wyjaśnia, dlaczego po niektórych skrótach nie stawia się kropek, używa skrótowców

– zapisuje liczebniki główne: 0–10, i pełne dziesiątki do 100 – rozpoczyna zdanie wielką literą – zapisuje wielką literą imiona, nazwiska, nazwy planet, kontynentów w poznanych nazwach geograficznych – stosuje wielką literę w nazwach świąt i w zwrotach grzecznościowych – wyodrębnia zdania w mowie i w tekście – określa liczbę zdań w tekście – określa liczbę wyrazów w wypowiedzeniach I w zdaniach – dzieli wyrazy na sylaby – dzieli wyrazy na głoski i na litery – porównuje liczbę głosek w słowach i liczbę liter w wyrazach – wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski – rozpoznaje zdania: oznajmujące, pytające i rozkazujące, w wypowiedziach ustnych – wyróżnia w tekście zdania zakończone znakiem zapytania, kropką I wykrzyknikiem – wypowiada i czyta zdania z odpowiednią intonacją – układa odpowiedzi na pytania – przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające za pomocą intonacji lub odpowiedniej partykuły – używa – w mowie i w piśmie – odpowiednich form fleksyjnych czasowników i rzeczowników – tworzy proste wyrazy pochodne od wyrazu podstawowego	– porównuje liczbę głosek w słowach i liczbę liter w wyrazach – wyróżnia w wyrazach samogłoski i spółgłoski – rozwija zdania – rozpoznaje i układa zdania: oznajmujące, pytające i rozkazujące, w wypowiedziach ustnych – czyta zdania z odpowiednią intonacją – układa pytania do zdań oznajmujących – przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające i odwrotnie – **buduje zdanie współrzędnie złożone z dwóch zdań pojedynczych** – **tworzy zdania rozkazujące – rady i zalecenia** – rozpoznaje rzeczowniki i czasowniki w mowie i w piśmie – dobiera określenia do podanych rzeczowników – rozumie pojęcia: wyrazy pokrewne, rodzina wyrazów i podaje ich przykłady – wskazuje wyrazy pokrewne w grupie wyrazów – wyjaśnia pisownię wyrazów, wykorzystując wyrazy pokrewne – układa zdania z podanymi zwrotami i wyrażeniami oraz korzystając z podanych wyrazów – podejmuje próby zapisywania nowych, samodzielnie poznanych wyrazów i samodzielnie sprawdza poprawność ich zapisu, korzystając ze słownika ortograficznego	– **zna na pamięć polski alfabet(32litery)** – **wykorzystuje znajomość alfabetu w praktyce, wyszukuje wyrazy w słownikach i encyklopediach, tworzy listy nazwisk** – korzysta ze słownika ortograficznego w wersjach papierowej i elektronicznej – zapisuje liczebniki główne i liczebniki porządkowe w opracowanym zakresie – rozpoczyna zdanie wielką literą – poprawnie pisze imiona i nazwiska, tytuły: książek, czasopism, dzieł malarskich i muzycznych, sztuk teatralnych, filmów; nazwy: zabytków, instytucji, narodowości, mieszkańców kontynentów, krajów, regionów, miejscowości – stosuje właściwą wielkość liter w poznanych nazwach–geograficznych i administracyjnych – stosuje wielką literę w nazwach świąt i w zwrotach grzecznościowych – układa I zapisuje plan wypowiedzi – **przekształca plan wypowiedzi – zamienia zdania oznajmujące w równoważniki zdań I odwrotnie** – rozróżnia zdania I **równoważniki zdań** – rozwija zdania – rozpoznaje zdania: oznajmujące, pytające i rozkazujące, w wypowiedziach ustnych I je układa – czyta zdania z odpowiednią intonacją

– układa zdanie z rozsypanki wyrazowej – układa zdania z podanymi wyrazami – kończy rozpoczęte zdania – podejmuje próby zapisywania nowych, samodzielnie poznanych wyrazów – wypowiada się wyraziście, zwracając uwagę na poprawną wymowę głosek i słów – wypowiada się w taki sposób, by być słyszanym i rozumianym przez innych, stosując właściwą siłę głosu	–wypowiada się wyraziście, bstosuje pauzy gramatyczne, intonację, dostosowuje tempo i siłę głosu do wypowiedzi	– sprawnie przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające i zdania rozkazujące oraz odwrotnie – tworzy zdania złożone ze zdań pojedynczych, używając odpowiednich spójników – buduje zdania współrzędnie złożone i podrzędnie złożone z dwóch zdań pojedynczych oraz wykonuje operację odwrotną – kończy zdanie złożone, dopisując zdanie podrzędne – rozpoznaje i stosuje rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki – wskazuje poznane części mowy w mowie i w piśmie – uzupełnia zdania różnymi częściami mowy w odpowiednich formach – **rozpoznaje czasy: teraźniejszy, przeszły i przyszły, czasownika** – **rozpoznaje przysłówek i liczebnik** – tworzy rodziny wyrazów – unika powtórzeń w wypowiedziach, stosując wyrazy bliskoznaczne – wypowiadając się, stosuje: pauzy gramatyczne, właściwe intonację, tempo i siłę głosu – analizuje własne wypowiedzi i poprawia w nich błędy, np.: powtórzenia, błędy gramatyczne

Edukacja matematyczna

1) liczby:

Klasa 1	Klasa 2	Klasa 3
Uczeń: – liczy (w przód i wstecz): po 1, 3– do 20, po 10–do 100 oraz po 5 w możliwym dla siebie zakresie – zapisuje za pomocą cyfr liczby od 0 do100 – wskazuje jedności i dziesiątki w zapisie liczbowym – rozumie pojęcia: liczba parzysta i liczba nieparzysta – posługuje się liczbą porządkową – porównuje liczby w zakresie 20 i w dostępnym mu zakresie, stosuje znaki: <,=,> – posługuje się modelami osi liczbowej (linijką, centymetrem krawieckim, skalą na termometrze) – porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie – rozumie i stotę dodawania i odejmowania – sprawdza poprawność obliczeń, korzystając ze związków między dodawaniem i odejmowaniem – dopełnia liczbę dodanej liczby – znajduje brakującą liczbę w równości „z okienkiem” – dodaje i odejmuje liczbę jednocyfrową oraz dziesiątki – posługuje się znakiem równości i znakami dodawania i odejmowania – numeruje przedmioty w ciągu – określa następujące i poprzedzające przedmioty w serii	Uczeń: – liczy w przód i wstecz od podanej liczby: po1, po 2, po 5, po 10–do 100 lub w dostępnym mu zakresie – zapisuje za pomocą cyfr liczby od 0 do 1000 – zna strukturę liczby dwucyfrowej, wyróżnia rzędy jedności i dziesiątek – rozumie pojęcia: liczba parzysta i liczba nieparzysta – określa kolejność, posługując się liczbą porządkową – porównuje liczby w zakresie 1000, z zastosowaniem znaków: <, >, = – posługuje się modelami osi liczbowej (linijką, centymetrem krawieckim, skalą na termometrze) – porządkuje liczby według ustalonej zasady: od największej, od najmniejszej itp. – używa określeń: liczba o tyle większa, liczba o tyle mniejsza – rozumie istotę dodawania I odejmowania – stosuje w praktyce prawa przemienności i łączności dodawania (w celu ułatwienia wykonania działania) – porównuje sumy i różnice – wyjaśnia związki między dodawaniem i odejmowaniem -	Uczeń: – liczy w przód i wstecz do podanej liczby: po 1, po 2, po 5, po10, po 100 – do 1000 – liczy od podanej liczby, w dostępnym mu zakresie – odczytuje i zapisuje liczby w zakresie co najmniej 10 000 – posługuje się określeniami : liczba parzysta i liczba nieparzysta – zna strukturę liczby czterocyfrowej, wyróżnia rzędy: jedności, dziesiątek i setek – określa kolejność, posługując się liczbą porządkową w dostępnym mu zakresie – porównuje liczby w zakresie10000, z zastosowaniem znaków: <, >, = – posługuje się modelami osi liczbowej (linijką, centymetrem krawieckim, skalą na termometrze) – porządkuje liczby według ustalonej zasady – używa określeń: liczba o tyle większa, liczba o tyle mniejsza – zapisuje liczby za pomocą cyfr – porównuje liczby w zakresie 10000– słownie oraz z użyciem znaków: >, <, = – dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę10, liczbę 100 oraz wielokrotności 10 i 100 (w prostszych przykładach) -

– Dzieli na dwie i na cztery równe części, np. kartkę, używa pojęć: połowa, dwie równe części, cztery równe części – Zapisuje i odczytuje liczby rzymskie od I do XII	– Sprawdza poprawność obliczeń, korzystając ze związków między dodawaniem i odejmowaniem oraz między mnożeniem i dzieleniem – Posługuje się znakami czterech podstawowych działań – Rozkłada liczby na składniki – Dopełnia liczbę do danej liczby – Dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje W pamięci: liczbę jednocyfrową, liczbę 10, liczbę100 – Zna i stosuje liczby rzymskie od I do XII – Mnoży i dzieli w pamięci, w zakresie tabliczki mnożenia; mnoży w pamięci przez 10 liczby mniejsze od 20 – Rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko) – Wykonując obliczenia, stosuje własne strategie – Dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe, zapisując w razie potrzeby cząstkowe wyniki działań lub, wykonując działania w pamięci, od razu podaje wyniki – Numeruje przedmioty w ciągu – Określa następujące i poprzedzające przedmioty w serii – Dzieli na dwie i na cztery równe części, np. kartkę, używa pojęć: połowa, cztery równe części, ćwierć	– Mnoży i dzieli w pamięci, w zakresie tabliczki mnożenia; mnoży w pamięci przez 10 liczby mniejsze od 20 – Rozwiązuje równania z niewiadomą zapisaną w postaci okienka (uzupełnia okienko) – Wykonując obliczenia, stosuje własne oraz poznane strategie – Posługuje się znakiem równości i znakami czterech podstawowych działań – Sprawdza poprawność obliczeń, korzystając ze związków między dodawaniem i odejmowaniem oraz między mnożeniem i dzieleniem – Dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe, zapisując w razie potrzeby cząstkowe wyniki działań lub, wykonując działania w pamięci, od razu podaje wyniki – Mnoży liczby dwucyfrowe przez 2, zapisując, jeśli ma taką potrzebę, cząstkowe wyniki działań – Dzieli na dwie i na cztery równe części, np. kartkę, czekoladę, pizzę; używa pojęć: połowa, dwa i pół, cztery równe części, czwarta część lub ćwierć– zapisuje i odczytuje wybrane ułamki o liczniku1 – **Zapisuje i odczytuje liczby rzymskie od I do M**

2) miary:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – Za pomocą linijki mierzy odcinki w zakresie 20cm – Porównuje długości odcinków – Mierzy przedmioty i podaje wyniki pomiarów dokonanych np.stopami, patyczkami – Rozpoznaje monety o nominałach: 1zł, 2zł, 5zł, i banknoty o nominałach: 10zł, 20zł, 50zł – Poznaje i stosuje pojęcie: cena towaru – Wskazuje produkty droższe/tańsze od podanych – poznaje wartość nabywczą monet (przeliczanie pieniędzy, działania praktyczne kupna i sprzedaży); wie, co to jest reszta i ją oblicza – porównuje wartości monet i banknotów – dodaje i odejmuje złotówki w zakresie 20zł, stosuje w takich obliczeniach kilka różnych możliwości – rozpoznaje pełne godziny na zegarze tarczowym oraz na zegarze elektronicznym – wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu – posługuje się jednostką czasu: godzina – porównuje czas trwania np. czynności – posługuje się jednostką masy: kilogram, porównuje masy – posługuje się jednostką objętości: litr, porównuje objętości – odczytuje wskazania termometru (również w zakresie temperatur ujemnych) – porównuje temperatury – szacuje, czy wystarczy mu np. cukierków dla kolegów, piłek dla wszystkich uczniów itp. – szacuje, czy wystarczy mu czasu na wykonanie zadania	Uczeń: – rysuje odcinki za pomocą linijki – mierzy odcinki, stosuje jednostki długości (centymetr, metr) – mierzy długości boków figur geometrycznych oraz długości boków przedmiotów na ławce i w otoczeniu, porównuje długości – zna nominały wszystkich polskich monet i banknotów – wykonuje obliczenia pieniężne; zna pojęcia: cena, ilość, wartość – stosuje obliczenia pieniężne w sytuacjach wymagających takich obliczeń – rozpoznaje pełne godziny, połowy godzin i minuty na zegarze tarczowym oraz na zegarze elektronicznym w systemach12-godzinnym i 24-godzinnym – wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu, porównuje czas trwania np. czynności – posługuje się jednostkami czasu: godzina, minuta, **kwadrans** – wie, że doba to 24 godziny – zaznacza w kalendarzu ważne dni i święta, dokonuje prostych obliczeń kalendarzowych – posługuje się jednostkami masy: kilogram, dekagram – zapisuje i odczytuje liczby rzymskie od I do XX – zapisuje daty różnymi sposobami	Uczeń: – mierzy długości odcinków i rysuje odcinki o podanych długościach – mierzy długości boków figur geometrycznych(w centymetrach, milimetrach, metrach), porównuje je – wyjaśnia związki między jednostkami długości, posługuje się wyrażeniami dwumianowanymi – wyjaśnia pojęcie: kilometr – sprawnie wykonuje obliczenia pieniężne, zna nominały polskich monet i banknotów – stosuje obliczenia pieniężne w sytuacjach codziennych, wymagających takich obliczeń – zamienia złote na grosze i odwrotnie – odczytuje godziny i minuty na zegarze tarczowym i na zegarze elektronicznym, w systemach 12-godzinnym i 24-godzinnym, z uwzględnieniem pojęć: doba, godzina, minuta, sekunda, **kwadrans** – wykonuje obliczenia zegarowe, porównuje czas trwania np. czynności – **posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera służącymi do mierzenia upływu czasu** – posługuje się jednostkami masy: kilogram, dekagram, tona, gram zamienia w kontekstach praktycznych: centymetry na milimetry, metry na centymetry, kilometry na metry (oraz odwrotnie w prostych rachunkowo przypadkach)

– szacuje liczbę i wielkość przedmiotów na podstawie ilustracji lub w realnych sytuacjach	– mierzy temperaturę: wody, ciała, powietrza, za pomocą różnych termometrów i odczytuje ich wskazania (również w zakresie temperatur ujemnych) – porównuje temperatury – zapisuje temperatury w stopniach Celsjusza – szacuje ceny i koszt zakupów w prostych sytuacjach życiowych – szacuje: ilość płynów, odległość, długość, szerokość, wysokość, koszt, czas, masę, liczbę elementów – posługuje się jednostką masy: kilogram, jednostką objętości: litr, porównuje masy i objętości – weryfikuje swoje szacunki za pomocą narzędzi służących do pomiaru	– zamienia w kontekstach praktycznych: kilogramy na dekagramy, kilogramy na gramy (oraz odwrotnie w prostych rachunkowo przypadkach) – zamienia w kontekstach praktycznych: godziny na minuty, minuty na sekundy – odczytuje daty w kalendarzu tradycyjnym, w telefonie /na tablecie, w aplikacjach komputerowych – zaznacza w kalendarzu ważne dni i święta – zaznacza i odczytuje podane temperatury na termometrze (również w zakresie temperatur ujemnych) – mierzy temperaturę za pomocą termometru, odczytuje jego wskazania i porównuje wartości temperatury – szacuje ceny i koszt zakupów w prostych sytuacjach życiowych – szacuje: ilość płynów, odległość, długość, szerokość, wysokość, koszt, czas, masę, liczbę elementów – weryfikuje swoje szacunki za pomocą narzędzi służących do pomiaru
3) figury:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – określa położenie przedmiotów względem wybranego obiektu, z wykorzystaniem najbliższego otoczenia – stosuje ze zrozumieniem określenia: za, przed, nad, od, obok, w, do, wewnątrz, na zewnątrz, określenia odległości: dalej, bliżej	Uczeń: – określa strony i kierunki: prawa, lewa, w prawo, w lewo, z różnych punktów widzenia – stosuje pojęcia: pion, poziom, skos – planuje i zapisuje drogę za pomocą różnych kodów	Uczeń: – sprawnie określa kierunki na płaszczyźnie i względem różnych obiektów oraz różnych punktów widzenia - planuje, koduje i odkodowuje ruch za pomocą umownych znaków – podaje kierunek ze swojego punktu

– określa i prezentuje kierunek ruchu przedmiotów i osób – określa położenie przedmiotów względem siebie oraz innego obserwatora – wskazuje kierunki w przestrzeni, zza stosowaniem pojęć: na prawo, na lewo, w górę, w dół, do przodu, do tyłu; wykonuje ćwiczenia praktyczne z zastosowaniem elementów zabawy i ruchu, – stosuje znaki graficzne (strzałki) określające kierunki – planuje i zapisuje drogę za pomocą różnych kodów – rozumie pojęcia: pion, poziom, skos (z wyjaśnieniem, w sytuacjach praktycznych –krzyżówki, łamigłówki, sudoku, rysunki) – rozpoznaje i nazywa podstawowe figury geometryczne: kwadrat, prostokąt, koło, trójkąt – rozpoznaje i odnajduje kształty figur geometrycznych na rysunkach, zdjęciach i w otoczeniu, – kreśli odcinki oraz podstawowe figury za pomocą linijki na siatce kwadratowej – odtwarza kształty figur, korzystając z patyczków, na geoplanie – składa, rozcina papierowe figury geometryczne tak, by otrzymać figury o podanym kształcie – układa kształty z mniejszych elementów (tangramu, układanki geometrycznej, klocków Dienesa– *Liczby w kolorac*h) figury o określonym kształcie. – Obrysowuje kształty figur geometrycznych – rysuje odręcznie figury geometryczne (prostokąt i kwadrat) na siatce kwadratowej - dostrzega drugą połowę figury symetrycznej (symetriaosiowa) i wskazuje symetrię osiową w środowisku przyrodniczym – rysuje drugą część figury w symetrii osiowej – tworzy układy symetryczne z różnych materiałów	– rozpoznaje, nazywa i odnajduje podstawowe figury geometryczne (kwadrat, prostokąt, koło, trójkąt) w otoczeniu i w architekturze – odtwarza kształty figur za pomocą patyczków, klocków, na geoplanie, z plasteliny; tnie kartkę, otrzymując wskazane figury – koduje ułożenie klocków, tworząc dowolne konstrukcje – rysuje figury za pomocą linijki oraz odręcznie na siatce kwadratowej – **rozpoznaje wielokąty i ich cechy (pojęcia: bok, kąt, wierzchołek)** – wskazuje symetrię osiową w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej, elementach kultury regionalnej itp. – Rysuje drugą połowę figury, obrazka w symetrii osiowej – Tworzy układy symetryczne z różnych materiałów	widzenia i z punktu widzenia drugiej osoby – Swobodnie posługuje się pojęciami: pion, poziom, skos – rozpoznaje w swoim otoczeniu figury geometryczne: kwadrat, prostokąt, koło, trójkąt (także w różnym ułożeniu oraz gdy zachodzą na siebie) – opisuje je – rozpoznaje i nazywa w swoim otoczeniu przedmioty w kształcie: prostopadłościanu, sześcianu, kuli, walca – opisuje je – rysuje odręcznie kwadraty i prostokąty z wykorzystaniem siatki kwadratowej – **rozpoznaje i kreśli krzywą, łamaną, prostą, odcinek, punkt** – rysuje koło z wykorzystaniem cyrkla – rozpoznaje linie – prostopadłe I równoległe – mierzy długości boków figur i oblicza obwody kwadratu, prostokąta, trójkąta (w centymetrach, milimetrach, metrach) – oblicza obwody figur o podanych długościach boków – wyróżnia symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka.

dane:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – odczytuje i analizuje dane przedstawione na diagramach ,i uczy się wyciągać wnioski – zbiera dane, uczy się je prezentować w formie tabeli lub wykresu	Uczeń: – odczytuje i analizuje dane z diagramów, tabel, wykresy temperatur i wyciąga wnioski, – wyszukuje informacje w różnych źródłach i porównuje je – zbiera dane, uczy się je prezentować w formie tabeli lub wykresu	Uczeń: – odczytuje i analizuje dane: z diagramów, tabel, wykresy temperatur i wyciąga wnioski – tworzy diagramy – wyszukuje informacje w różnych źródłach i porównuje je – zbiera dane ,uczy się je prezentować w formie tabeli lub wykresu
5)myślenie matematyczne:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno - przyrodniczego według podanej cechy – dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka oraz w otoczeniu – zna pojęcie roku, wymienia nazwy miesięcy i dni tygodnia we właściwej kolejności oraz rozumie pojęcie weekendu – odczytuje I zapisuje datę – kontynuuje regularności w prostych motywach: szlaczki, rozety – porządkuje przedmioty w seriach – rosnącej i malejącej – rysuje, zachowując regularności w prostych motywach: szlaczki, rozety, ciągi (powielanie) – analizuje i rozwiązuje proste zadania z treścią	Uczeń: – klasyfikuje obiekty i elementy środowiska społeczno-przyrodniczego według podanej cechy lub dwóch warunków – dokonuje klasyfikacji przedmiotów, obrazków według własnych kryteriów – kontynuuje regularność w prostych motywach: szlaczki, rozety – porządkuje przedmioty w seriach– rosnącej i malejącej – porównuje przedmioty według określonej cechy – czyta i analizuje typowe, proste zadania z treścią – rozwiązuje typowe zadania z treścią – analizuje i rozwiązuje zadania logiczne oraz zadania z nadmiarem danych lub z ich brakiem	Uczeń: – rysuje figury w powiększeniu i w pomniejszeniu – rysuje, zachowując regularności w szlaczkach, rozetach i innych prostych motywach – rozwiązuje zadania z treścią wymagające wykonania jednego działania(w tym porównywania różnicowego) – rozwiązuje zadania złożone – wyróżnia problem matematyczny, wybiera strategię jego rozwiązania i je wyjaśnia. – porównuje swoje rozwiązanie zadania z rezultatami rówieśników, wyjaśnia zastosowany sposób rozwiązania – rozwiązuje i układa łamigłówki matematyczne, np. trudniejsze sudoku – gra w warcaby, szachy, gry planszowe

– układa tekst zadania do prostego rysunku – dostrzega problem matematyczny i podaje sposób jego rozwiązania – porównuje swoje rozwiązanie zadania z rezultatami rówieśników, wyjaśnia zastosowany sposób rozwiązania – podejmuje próby tworzenia tekstu zadania tekstowego do podanej formuły – układa tangram według wzoru i rozwiązuje sudoku – szacuje,czy wystarczy pieniędzy na zakup określonego towaru – poznaje gry planszowe i gra w nie – rozwija myślenie strategiczne i myślenie logiczne – tworzy gry,ustala zasady – bierze udział w rozgrywkach klasowych/ szkolnych z wykorzystaniem gier planszowych, karcianych, kościanych	– tworzy własną strategię rozwiązania zadania za pomocą równań „zokienkiem”,rysunków lub piktogramów – porównuje swoje rozwiązanie zadania z rezultatami rówieśników, wyjaśnia zastosowany sposób rozwiązania – układa tekst zadania do podanego schematu lub rysunku – wykorzystuje gry planszowe, warcaby szachy do rozwoju myślenia: strategicznego, logicznego i rozumienia zasad – tworzy gry planszowe, ustala zasady – wykorzystuje umiejętność myślenia logicznego, rozwiązując zagadki z zapałkami i sudoku – bierze udział w rozgrywkach klasowych/szkolnych z wykorzystaniem gier planszowych, karcianych, kościanych	– usprawniające umiejętności: myślenia strategicznego, rozwiązywania problemów, budowania zasad, przekształcania i tworzenia własnych strategii – przekształca gry, tworzy własne strategie i zasady – bierze udział w rozgrywkach klasowych/ szkolnych z wykorzystaniem gier planszowych, karcianych, kościanych – wykorzystuje umiejętność myślenia logicznego, rozwiązując zagadki

Edukacja przyrodnicza		
1) procesy życiowe i różnorodność biologiczna:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – rozpoznaje rośliny doniczkowe, owoce z polskich sadów, popularne warzywa i owoce – prowadzi hodowlę rzeżuchy – rozpoznaje drzewa iglaste oraz drzewa liściaste w najbliższym otoczeniu, w lesie i w parku – zna zwierzęta – hodowlane i domowe – rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: las, park, sad, ogród – zna przykłady domów poznanych zwierząt (dziupla, nora, kopczyk) – wie, czego roślina potrzebuje do życia – **rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym, np.: aloes, imbir, owoce egzotyczne** – wymienia kilka gatunków roślin i zwierząt chronionych w Polsce,np.: przebiśnieg, krokus, sasanka, jeż, nietoperz, wydra, bocian czarny – poznaje zwyczaje I życie kota – przedstawia obowiązki opiekuna psa lub kota – opowiada o życiu pszczół w ulu – opisuje jeża, bociana, nietoperza, pszczołę – zna cechy ssaków – zna oznaczenia pojemników służących do segregowania śmieci i potrafi z nich korzystać – zna podstawowe potrzeby człowieka: odżywianie się, odpoczynek, potrzeba bliskości i bezpieczeństwa – dba o narządy zmysłów poprzez właściwe zachowania –	Uczeń: – Zna warunki konieczne do życia roślin, potrafi zadbać o rośliny uprawiane w warunkach klasowych – prowadzi hodowlę fasoli – wymienia i rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla okolicy, w której mieszka, oraz dla wybranych rejonów Polski – rozpoznaje drzewa: owocowe, iglaste oraz liściaste, w najbliższym otoczeniu – rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: sad, las, park, łąka, jezioro, rzeka, morze, pole, staw – określa składowe i funkcje ekosystemu na wybranym przykładzie – rozpoznaje i opisuje wybrane gatunki roślin i zwierząt – zna zwierzęta, które zasypiają na zimę – zna ptaki: zimujące w Polsce, odlatujące do ciepłych krajów oraz przylatujące do nas na zimę – rozróżnia ssaki, ptaki, gady, płazy, ryby, owady – **rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym,** – wymienia kilka gatunków roślin i zwierząt chronionych w Polsce, np.: kozica, niedźwiedź brunatny, konwalia, szarotka – wykonuje plakat przyrodniczy, korzystając ze zdobytych informacji – przedstawia obowiązki opiekuna psa; zna różne funkcje, jakie pełnią psy	Uczeń: – zna rośliny uprawiane w Polsce – **wymienianie które rośliny i zwierzęta hodowane poza Polską, np. ryż** – wymienia warunki roślinom I zwierzętom – hoduje roślinę doniczkową (tulipana lub hiacynta) w klasie lub w domu – wie, jakie korzyści dają ludziom rośliny i zwierzęta – rozpoznaje różne gatunki roślin i zwierząt –polskich oraz **egzotycznych** – rozpoznaje rośliny i zwierzęta będące pod ochroną w Polsce – przypisuje podane zwierzęta do poznanych grup; rozróżnia i opisuje ssaki, ptaki, gady, płazy, ryby, owady – rozpoznaje I nazywa części roślin – zna sposoby odżywiania się roślin i zwierząt – potrafi wskazać sposoby przystosowania się roślin i zwierząt do środowiska, w którym żyją, np.rośliny i zwierzęta wodne – **rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym** – poznaje rośliny i zwierzęta występujące w różnych ekosystemach Afryki, na przykładzie książki „Afryka Kazika”, oraz na innych kontynentach – zna podstawowe potrzeby człowieka i wie, jak je zaspokoić – zna budowę zewnętrzną i budowę wewnętrzną człowieka, główne narządy i układy narządów, np. układy: ruchowy, krwionośny, pokarmowy

– dba o higienę osobistą – wie, jak należy dbać o siebie, by być zdrowym – nazywa części ciała i niektóre narządy człowieka	– segreguje śmieci – wie, co to jest recykling – wie, w jaki sposób postępować ze śmieciami zagrażającymi zdrowiu ludzi i zwierząt (baterie, leki) – zna podstawowe potrzeby człowieka i wie, jak je zaspokoić – nazywa części ciała człowieka i główne narządy – dba o higienę osobistą	– zna terminy: **drobnoustroje**, **wirusy**, **bakterie** – rozumie potrzebę wykonywania różnorodnych prac gospodarczych zależnych od pór roku – segreguje śmieci, wie, wjakisposób należy postępować z odpadami nietypowymi: wielkogabarytowymi, toksycznymi, elektrośmieciami – wie, co to jest recykling – korzysta z opakowań wielorazowych
2) procesy fizyczne w codzienności ucznia:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – zna zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas wykonywania doświadczeń i obserwacji – wykonuje proste obserwacje i doświadczenia związane z wodą, światłem, powietrzem, siłą grawitacji – wykonuje spadochron, wiatromierz – wie, czym jest tęcza – zna wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi – przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym, – wymienia nazwy wybranych planet Układu Słonecznego – rozróżnia dźwięki w otoczeniu – odgłosy deszczu padającego na różne powierzchnie – umie robić cienie	Uczeń: – zna zasady bezpieczeństwa podczas wykonywania doświadczeń i obserwacji – zauważa działanie sił (tarcia, grawitacji) w codziennym życiu – wymienia źródła ciepła – podaje przykłady użycia różnych źródeł ciepła w codziennym życiu – wyjaśnia zależność zjawisk przyrody od pór roku – rozumie następstwa ruchu obrotowego Ziemi wokół własnej osi: pory dnia – przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym – wymienia nazwy planet Układu Słonecznego we właściwej kolejności – wyznacza kierunki główne w terenie na podstawie cienia - zauważa wpływ hałasu na swoje samopoczucie i zachowanie podaje przykłady dźwięków, które wpływają na niego pozytywnie	Uczeń: – zna zasady bezpieczeństwa podczas wykonywania doświadczeń i obserwacji – obserwuje działanie różnych sił w otoczeniu – formułuje wnioski na temat skutków działania sił w otoczeniu – wymienia naturalne i sztuczne źródła światła – przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym – nazywa planety Układu Słonecznego we właściwej kolejności **i podaje proste informacje na ich temat** – wie, czym jest tęcza – opowiada o sposobach wykorzystania ciepła przez ludzi w różnych sytuacjach – rozumie rolę Słońca, jako źródła energii – rozumie wpływ dźwięków na ludzi i zwierzęta

3) materiały I ich właściwości:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – wykonuje proste doświadczenia z wodą – bada właściwości takich materiałów, jak: papier, woda, plastelina – uczy się oszczędnie gospodarować materiałami, z których korzysta podczas wykonywania różnych prac – poznaje trzy stany skupienia wody	Uczeń: – wykonuje proste obserwacje I doświadczenia związane z wodą – prowadzi obserwacje związane z hodowlą kryształków soli – klasyfikuje materiały na naturalne i sztuczne – podaje przykłady wykorzystania różnych materiałów w codziennym życiu – nazywa różne materiały, z których korzysta na co dzień – obserwuje, jak temperatura i zanieczyszczenia wpływają na różne materiały – podaje propozycje codziennych zachowań, które pozwalają ograniczyć zużycie plastiku – zna i charakteryzuje trzy stany skupienia wody	Uczeń: – wykonuje doświadczenia związane z elektrostatyką – klasyfikuje materiały na naturalne i sztuczne, surowce i przetworzone oraz podaje sposoby ich wykorzystania w codziennym życiu – wymienia i omawia stany skupienia wody w przyrodzie – podaje propozycje codziennych zachowań, które pozwalają ograniczyć zużycie plastiku, papieru

4) edukacja klimatyczno-środowiskowa:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów – prowadzi obrazkowy kalendarz pogody – charakteryzuje pogodę typową dla danej pory roku – odczytuje informacje z map pogody – słucha osób zapowiadających pogodę w radiu i w telewizji, rozumie je, stosuje się do podanych informacji o pogodzie – rozumie znaczenie wody w środowisku – wymienia zwiastuny wiosny – opisuje cykl rozwojowy żaby – zna sposoby ochrony przyrody w najbliższym otoczeniu – zna zasady odpowiedzialnego dokarmiania ptaków oraz uczestniczy w akcjach związanych z ochroną przyrody – rozpoznaje i nazywa piktogramy związane z ochroną przyrody – wymienia zagrożenia dla przyrody powodowane przez człowieka	Uczeń: – opowiada o rozwoju motyla – zna budowę rośliny i wskazuje jej główne części – zna części jadalne roślin – zna budowę kwiatu – **zna budowę grzyba kapeluszowego** – rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów – prowadzi obserwacje pogody i zapisuje je w kalendarzu pogody – odczytuje informacje z map pogody – charakteryzuje zjawiska przyrodnicze występujące w każdej porze roku – rozróżnia przyrodę ożywioną i przyrodę nieożywioną – zna bogactwa Ziemi – wyjaśnia, jakie jest znaczenie wody w przyrodzie – zna formy ochrony przyrody: park narodowy, rezerwat przyrody, pomnik przyrody – wie, jak należy się zachowywać w parku narodowym i rezerwacie przyrody – zna miejsca ochrony przyrody znajdujące się w okolicy, bierze udział w akcjach na rzecz ochrony środowiska – rozpoznaje i nazywa piktogramy związane z ochroną przyrody	Uczeń: – zna budowę kwiatu i owocu – zna warstwy lasu, przyporządkowuje rośliny i zwierzęta do danej warstwy – rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów – omawia obieg wody w przyrodzie – samodzielnie prowadzi obserwacje pogody i zapisuje je w kalendarzu pogody – nazywa zjawiska atmosferyczne – odczytuje informacje z map pogody i aplikacji – charakteryzuje zjawiska przyrodnicze występujące w różnych porach roku – wymienia rośliny i zwierzęta chronione w wybranych parkach narodowych w Polsce – podaje cel ochrony przyrody – tworzy regulamin zachowania się w miejscach ochrony przyrody – opisuje wybrane polskie parki narodowe i wskazuje je na mapie – wyjaśnia zagrożenia dla środowiska związane z działalnością człowieka, np. smog – podaje przykłady pozytywnego wpływu działalności człowieka na przyrodę – bierze udział w akcjach na rzecz ochrony środowiska – wie, jak oszczędzać wodę – zna bogactwa Ziemi i dzieli je na odnawialne i nieodnawialne – rozpoznaje i nazywa piktogramy związane z ochroną przyrody

5) warsztat przyrodnika:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – wie, jak zareagować w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa – dostrzega znaki drogowe w najbliższym otoczeniu: na drodze do szkoły, w pobliżu domu – rozumie znaczenie świateł na sygnalizatorze świetlnym – zna podstawowe znaki drogowe – zna zasady przechodzenia przez jezdnię z sygnalizacją świetlną oraz bez sygnalizacji – rozumie konieczność noszenia elementów odblaskowych – bezpiecznie bawi się podczas przerw i na placu zabaw – zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych, takich jak: burza, pożar – wie, jak należy się zachowywać podczas burzy – z pomocą nauczyciela wyszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia – gromadzi ilustracje, informacje oraz okazy przyrodnicze, tworząc lapbook o lesie – prowadzi obserwacje związane z hodowlą rzeżuchy – tworzy notatki rysunkowe z obserwacji – poznaje sylwetki naukowców – korzysta z lupy, termometru, mapy prowadzi obserwacje dbając o dobro i potrzeby obserwowanych obiektów	Uczeń: – wie, jak zareagować w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa – dostrzega znaki drogowe w najbliższym otoczeniu: rozróżnia znaki: ostrzegawcze, zakazu, nakazu, informacyjne – zna zasady zachowania się w środkach komunikacji – zna zasady przechodzenia przez jezdnię z sygnalizacją świetlną oraz bez sygnalizacji – rozumie konieczność noszenia elementów odblaskowych – bezpiecznie bawi się podczas przerw i na placu zabaw – zna zagrożenia ze strony zjawisk atmosferycznych (śnieżyca, lawina, powódź, ulewa, burza, susza) – z pomocą nauczyciela poszukuje w książkach przyrodniczych oraz w internecie informacji na temat wybranych gatunków roślin i zwierząt – tworzy notatki z obserwacji, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesów przyczynowo -skutkowego i czasowego – poznaje sylwetki naukowców – korzysta z dostępnych narzędzi badawczych -prowadzi obserwacje, dbając o dobro i potrzeby obserwowanych obiektów	Uczeń: – wie, jak zareagować w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa – dostrzega znaki drogowe w najbliższym otoczeniu: rozróżnia znaki: ostrzegawcze, zakazu, nakazu, informacyjne – zna zasady zachowania się w środkach komunikacji – zna zasady przechodzenia przez jezdnię z sygnalizacją świetlną oraz bez sygnalizacji – rozumie konieczność noszenia elementów odblaskowych – bezpiecznie bawi się podczas przerw i na placu zabaw – ma świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego, np.: nagłej zmiany pogody, huraganu, ulewnych deszczów, burzy, suszy oraz ich następstw: powodzi, pożaru, pioruna; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach – korzysta z atlasów, albumów przyrodniczych; opowiada o poznanych roślinach lub zwierzętach – odszukuje w różnych dostępnych zasobach, w tym internetowych, informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania zadania, ćwiczenia – Korzysta z map internetowych w celu poznania lokalizacji parków narodowych, rezerwatów przyrody, krain geograficznych Polski i świata – Wykonuje obserwacje i doświadczenia na podstawie pisemnych instrukcji

5		– Prowadzi obserwacje dotyczące tempa rozkładania się śmieci w ziemi(np. skórka banana, woreczek foliowy, szkło, chusteczka higieniczna) – Tworzy notatki z obserwacji, wyjaśnia istotę obserwowanych zjawisk według procesów przyczynowo -skutkowego l czasowego – Poznaje sylwetki naukowców – Korzysta z dostępnych narzędzi badawczych Prowadzi obserwacje, dbając o dobro i potrzeby obserwowanych obiektów

Edukacja społeczna		
1) kompetencje osobiste		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – wie, w czym jest dobry, korzysta ze swoich mocnych stron podczas wykonywania zadań, współpracy w grupie – poszukuje obszarów, w których chciałby się doskonalić – szuka sposobów na rozwijanie swoich zainteresowań – zna podstawowe potrzeby człowieka: odżywianie się, odpoczynek, potrzeba bliskości i bezpieczeństwa – wdraża się do obowiązkowego i systematycznego uczenia się – podejmuje próby samooceny – wie, jak należy się zachować w sytuacji zagrożenia ze strony innych ludzi – rozpoznaje swoje potrzeby, nazywa to, co czuje – wie, kogo należy poprosić o pomoc w zależności od różnych potrzeb – potrafi przeprosić, poprosić, podziękować, wyrazić wdzięczność – potrafi przyznać się do błędu – poznaje sposoby radzenia sobie ze stresem – wie, kiedy można podawać swój adres, a kiedy nie należy tego robić – wdraża się do planowania zadań – doprowadza rozpoczęte zadania do końca	Uczeń: – rozpoznaje i nazywa swoje mocne strony, korzysta z nich podczas wykonywania zadań, współpracy w grupie – szuka sposobów na rozwijanie swoich zainteresowań – zna podstawowe potrzeby człowieka i wie, jak je zaspokoić – poznaje sposoby regulacji emocji–stara się zachowywać adekwatnie do sytuacji – kształtuje odwagę cywilną, potrafi przyznać się do błędu i porażki – wykazuje postawę odpowiedzialności za własne czyny i słowa – rozpoznaje swoje potrzeby, nazywa to, co czuje – wie, kogo należy poprosić o pomoc w zależności od różnych potrzeb – poznaje sposoby radzenia sobie ze stresem, stara się z nich korzystać – dba o swoje bezpieczeństwo–wie, komu może podać swoje dane adresowe, a komu nie może ich podać – planuje etapy wykonania zadania – ustala kolejność realizacji zadań – wybiera najlepszy dla siebie sposób wykonania zadania – zauważa wpływ innych osób, mediów, reklamy na swoje decyzje dotyczące zakupów – doprowadza rozpoczęte zadania do końca	Uczeń: – rozpoznaje i nazywa swoje mocne strony, korzysta z nich podczas wykonywania zadań, współpracy w grupie – szuka sposobów na rozwijanie swoich zainteresowań – zna podstawowe potrzeby człowieka i wie, jak je zaspokoić – stosuje sposoby regulacji emocji– zachowuje się adekwatnie do sytuacji – właściwie reaguje na niewłaściwe zachowania innych osób – ocenia własne postępowanie – wykazuje postawę asertywną wobec ludzi budzących jego niepokój, namawiających do łamania zasad i praw, także w internecie lub za pomocą telefonu – reaguje właściwie w sytuacji realnego zagrożenia – rozpoznaje swoje potrzeby, nazywa to, co czuje – wie, kogo należy poprosić o pomoc w zależności od różnych potrzeb – doskonali umiejętność radzenia sobie ze stresem – dba o swoje bezpieczeństwo–wie, komu może podać swoje dane adresowe, a komu nie może ich podać – planuje etapy wykonania zadania – ustala kolejność realizacji zadań

– uczy się korzystać z informacji zwrotnej – pracuje wytrwale i uczy się pokonywać trudności – poznaje zasady zdrowego trybu życia (dieta, aktywność ruchowa, kontakt z przyrodą) – rozróżnia produkty – zdrowe i niezdrowe – wymienia wartości odżywcze podstawowych produktów żywnościowych – wie, że śniadanie to ważny posiłek – wie, jakie produkty wpływają pozytywnie na sprawność umysłową i uczenie się – dobiera ubrania stosownie do stanu pogody – z niewielką pomocą nauczyciela korzysta z różnych źródeł zdobywania informacji, rozwija swoje zainteresowania, tworząc książeczki tematyczne, plakaty, lapbooki	– uczy się korzystać z informacji zwrotnej – pracuje wytrwale i uczy się pokonywać trudności – zauważa przyczyny sytuacji trudnych, poszukuje sposobów na rozwiązanie problemu – wie, jak należy się zachowywać w przypadku choroby – poznaje zasady zdrowego trybu życia (dieta, aktywność ruchowa, kontakt z przyrodą) – rozróżnia różne grupy produktów – tworzy piramidę żywieniową – wie, dlaczego posiłki należy spożywać regularnie – odszukuje datę przydatności do spożycia na opakowaniach produktów – zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze – w miarę możliwości i potrzeb korzysta ze słowników i encyklopedii, w tym z internetu – wykorzystuje nabyte umiejętności, tworząc książeczki tematyczne, plakaty, lapbooki	– wybierana lepszy dla siebie sposób wykonania zadania – zauważa wpływ innych osób, mediów, reklamy na swoje decyzje dotyczące zakupów – doprowadza rozpoczęte zadania do końca – uczy się korzystać z informacji zwrotnej – pracuje wytrwale i uczy się pokonywać trudności – zauważa przyczyny sytuacji trudnych, poszukuje sposobów na rozwiązanie problemu – poznaje zasady zdrowego trybu życia (dieta, aktywność ruchowa, kontakt z przyrodą) – ma świadomość, że jego decyzje w zakresie diety, sposobu spędzania wolnego czasu wpływają na zdrowie – wie, jak należy dbać o zdrowie (ruch, odżywianie, sen, odpowiednie ubranie, wietrzenie pomieszczeń, ochrona przed słońcem, noszenie maseczki) – rozróżnia różne grupy produktów – wie, których produktów należy unikać lub które z nich trzeba wykluczyć z diety – układa jednodniowy jadłospis – wie, do czego prowadzi niewłaściwa dieta – ubiera się stosownie do pogody – korzysta z biblioteki szkolnej, wypożycza książki stosownie do zainteresowań i potrzeb – korzysta z różnych źródeł informacji, np.: atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii, zasobów Internetu, i rozwija swoje zainteresowania

2) kompetencje społeczne:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – zna imiona i nazwiska kolegów i koleżanek z klasy – uczestniczy w klasowych uroczystościach – określa relacje panujące w rodzinie i identyfikuje się z rodziną – opowiada o grupach, zespołach i organizacjach, do których należy – sumiennie wypełnia obowiązki dyżurnego – rozumie, co to znaczy być dobrym kolegą/dobrą koleżanką i stara się nim/nią być – używa zwrotów grzecznościowych – udziela pomocy osobom potrzebującym – szanuje pracę innych – akceptuje odmienność i przejawia dla niej szacunek – rozmawia na temat ulubionych klubów sportowych, zespołów muzycznych, ośrodków kultury, organizacji, zgodnie z zainteresowaniami – zna zabawy dzieci z różnych krajów – uczestniczy w wyborach do samorządu uczniowskiego w klasie oraz w szkole – uczestniczy w akcjach charytatywnych organizowanych na terenie szkoły – porównuje tradycje świąteczne występujące w różnych krajach europejskich – współpracuje w parze – przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania podczas pracy zespołowej – uczy się prezentacji efektów pracy grupowej – zauważa przejawy przemocy wokół siebie i wie, kogo należy poprosić o pomoc w takich sytuacjach	Uczeń: – wie, czym się interesują koleżanki i koledzy z klasy, spędza z nimi czas – bierze udział w przygotowaniach uroczystości klasowych – bierze udział w rozgrywkach międzyklasowych – zna wybrane tradycje krajów należących do UE – zgodnie współpracuje w zespole – pomaga słabszym i potrzebującym – akceptuje odmienność i przejawia dla niej szacunek – rozmawia na temat ulubionych klubów sportowych, zespołów muzycznych, ośrodków kultury, organizacji, zgodnie z zainteresowaniami – zna warunki życia i zabawy dzieci z różnych krajów – uczestniczy w wyborach do samorządu uczniowskiego w klasie oraz w szkole – organizuje wspólnie z klasą akcje na rzecz potrzebujących ludzi i zwierząt – zna tradycje i zwyczaje świąteczne różnych krajów i je szanuje – współpracuje w parze i w zespole – odpowiedzialnie wykonuje powierzone zadania, podejmuje rolę lidera oraz inne wskazane role – prezentuje efekty pracy grupowej – zauważa przejawy przemocy wokół, siebie i wie, kogo należy poprosić o pomoc w takich sytuacjach	Uczeń: – wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu – wyjaśnia, dlaczego należy dbać o dobre relacje z koleżankami i kolegami oraz sąsiadami – bierze udział w planowaniu i przygotowaniach uroczystości klasowych – organizuje rozgrywki międzyklasowe i bierze w nich udział – uczestniczy w wyborach do samorządu uczniowskiego w klasie oraz w szkole – angażuje się w akcje na rzecz potrzebujących w Polsce i na świecie, wspiera akcje humanitarne – zna nazwy organizacji, polskich i międzynarodowych, działających na rzecz potrzebujących: PAH, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, CARITAS, UNESCO, ONZ, UNICEF, WHO – zna tradycje i zwyczaje świąteczne różnych krajów i je szanuje – poznaje zwyczaje i tradycje różnych narodów, wskazuje podobieństwa i różnice między Europejczykami, zna ich wkład w tworzenie wspólnego dziedzictwa kulturowego – wykazuje się empatią w stosunku do innych osób – akceptuje odmienność i przejawia dla niej szacunek – przejawia postawę akceptacji wobec odmienności poglądów, wyglądu i zachowań – stosuje zasady savoir-vivre`u – efektywnie współpracuje w zespole

		– Rozmawia na temat ulubionych klubów sportowych, zespołów muzycznych, ośrodków kultury, organizacji (zgodnie z zainteresowaniami) – Zna warunki życia, zabawy i obowiązki dzieci z różnych krajów – wie, jak się zachować w sytuacji zagrożenia własnego bezpieczeństwa i bezpieczeństwa innych osób – wie, kogo należy poprosić o pomoc w sytuacjach zagrożenia
3)edukacja obywatelska:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – podaje przykłady zwyczajów i tradycji rodzinnych – zna i respektuje normy obowiązujące w szkole – wie, że dzieci mają swoje prawa – wie, że uczeń ma swoje prawa i obowiązki – opisuje konsekwencje niewypełniania praw i obowiązków – zna legendę o powstaniu państwa polskiego, wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych – opowiada ciekawostki historyczne dotyczące miejsca swojego zamieszkania – tworzy zasady regulaminu klasowego i ich przestrzega – zna tradycje świąteczne kultywowane – w swojej rodzinie, swoim regionie i kraju: wymienia potrawy wigilijne, opisuje choinkę i pisankę wielkanocną, poznaje różne sposoby ich zdobienia	Uczeń: – zna i rozumie nazwę: Unia Europejska – wymienia kraje wchodzące w skład Unii Europejskiej i ich stolice – odróżnia polskie banknoty i monety od banknotów i monet innych państw oraz wie, że waluty można wymieniać – pomaga kolegom i koleżankom oraz uczestniczy w obowiązkach domowych – zna i respektuje normy i zasady postępowania obowiązujące w grupach, do których należy(sportowych, naukowych, społeczności lokalnej) – tworzy zasady regulaminu klasowego i ich przestrzega – zna prawa i obowiązki ucznia – zna zapisy *Konwencji o prawach dziecka* – opisuje konsekwencje niewypełniania praw i obowiązków	Uczeń: – Zna państwa Unii Europejskiej – Tworzy zasady regulaminu klasowego i ich przestrzega – Zna i respektuje prawa i obowiązki ucznia, opisuje konsekwencje niewypełniania praw i obowiązków – Potrafi zabrać głos w sprawie praw dziecka – Przedstawia wybrane legendy dotyczące regionu, w którym mieszka – Opowiada o faktach historycznych regionu, w którym mieszka – Śpiewa trzy zwrotki hymnu narodowego i godnie zachowuje się podczas śpiewania go lub słuchania – Szanuje symbole narodowe – Zna zasady wieszania flagi narodowej – Zna fakty historyczne związane ze świętami narodowymi, historię odzyskania przez Polskę niepodległości oraz okoliczności uchwalenia Konstytucji 3 maja

– Zna barwy narodowe i jedną zwrotkę hymnu narodowego, godnie zachowuje się podczas śpiewania go lub słuchania – Rozpoznaje góralski strój ludowy i strój ludowy pochodzący z regionu ,w którym mieszka – Uczestniczy w świętach narodowych, dniach pamięci narodowej i innych ważnych uroczystościach szkolnych – Wymienia polskie święta narodowe – Wykonuje kokardę narodową – Nazywa patrona szkoły – wie, że pierwszą stolicą Polski było Gniezno, a obecnie jest nią Warszawa – wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich – wskazuje korzyści płynące z wynalazków i podaje przykłady kilku z nich – wie, kogo można nazwać wielkim Polakiem – wie, kim byli Mikołaj Kopernik, Zbigniew Religa, królowa Bona – wie, jaka jest rola wynalazków w życiu człowieka – wie, że jego miejscowość jest częścią Polski; ma wiedzę o regionie ,w którym znajduje się jego miejscowość – potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto) – określa podobieństwa i różnice między krajobrazami – wiejskim i miejskim – wymienia najważniejsze obiekty znajdujące się w miejscowości, w której mieszka – wskazuje na mapie: najważniejsze miasta w Polsce, rzekę Wisłę i Morze Bałtyckie – przedstawia dyscypliny sportowe charakterystyczne dla Polski, rozpoznaje sylwetki znanych polskich sportowców i wie, z jakimi dyscyplinami są związani	– rozumie, co to znaczy być sprawiedliwym, dobrym, odpowiedzialnym, honorowym, życzliwym, powściągliwym i pomocnym, odróżniania dobro od zła – zna legendy i fakty związane z historią Polski – opowiada ciekawostki historyczne dotyczące miejsca zamieszkania, regionu oraz stolicy na podstawie własnych doświadczeń – rozumie pojęcie: patriotyzm – śpiewa dwie zwrotki hymnu narodowego i zgodnie zachowuje się podczas śpiewania go lub słuchania – szanuje symbole narodowe – podaje pełną nazwę swojej ojczyzny – opisuje godło państwowe – rozpoznaje stroje ludowe z różnych regionów Polski – uczestniczy w świętach narodowych, dniach pamięci narodowej i innych ważnych uroczystościach szkolnych – wymienia polskie święta narodowe – zachowuje prawidłową postawę w czasie uroczystości i śpiewania hymnu – rozpoznaje i nazywa patrona szkoły – wyjaśnia pojęcie: patron – zna kilka faktów na temat patrona szkoły – prezentuje wybrane zabytki miasta, regionu, w którym mieszka – wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji – wskazuje korzyści płynące z wynalazków i wymienia, wymyśla własny wynalazek – prezentuje informacje o wielkich Polakach (Jan Paweł II, Fryderyk Chopin, noblistka Maria Skłodowska-Curie)	– aktywnie uczestniczy w szkolnych lub lokalnych obchodach uroczystości narodowych – wie, jak należy się zachować podczas uroczystości szkolnych – wymienia imiona i nazwiska, np. pierwszego władcy i króla Polski, – wskazuje aktualnego prezydenta, premiera i marszałka Polski – wymienia nazwy stolic Polski, ważnych historycznie wydarzeń związanych z dziejami Polski – prezentuje zabytki kilku polskich miast, w tym Krakowa i Warszawy – wyjaśnia znaczenie wybranych polskich zwyczajów i tradycji – zna dorobek minionych epok, ich wartości dla rozwoju człowieka i użyteczność(cyfry – arabskie i rzymskie, papier, mydło, instrumenty muzyczne, druk itp.) – analizuje podstawowe różnice między życie ludzi w przeszłości i obecnie – prezentuje informacje o wielkich Polakach – zna tradycje świąteczne kultywowane w swojej rodzinie, swoim regionie i kraju – rozmawia na temat polskich świąt, np. Wszystkich Świętych – organizuje zabawę związaną ze zwyczajami ludowymi, np.: chodzenie z marzanną, andrzejki – określa położenie i warunki naturalne miejscowości, w której mieszka, oraz jej okolicy – opisuje: charakterystyczne formy terenu, składniki przyrody, miejsca pamięci narodowej, najważniejsze zakłady pracy, w tym ważniejsze przedsiębiorstwa – produkcyjne i usługowe, interesujące zabytki, pomniki, tereny

– potrafi wskazać przetwory wykonane z polskich owoców –dżemy, konfitury, musy – przedstawia charakterystyki zawodów wykonywanych przez ludzi znanych mu z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej	– rozpoznaje poszczególne typy krajobrazów (nizinny, górski, nadmorski), wymienia różnice i podobieństwa występujące między tymi krajobrazami – orientuje się na mapie fizycznej Polski – rozpoznaje kierunki główne – określa, z którego kierunku wieje wiatr – czyta legendę mapy fizycznej Polski – wskazuje granice Polski, jej sąsiadów – wskazuje na mapie Polski miejscowość, w której mieszka – wskazuje znajdujące się w okolicy miejsca warte odwiedzenia – przedstawia dyscypliny sportowe charakterystyczne dla Polski, rozpoznaje sylwetki znanych polskich sportowców i wie, z jakimi dyscyplinami są związani – opowiada o zwyczajach i tradycjach rodzinnych oraz narodowych – zna tradycje świąteczne kultywowane w swojej rodzinie, swoim regionie i kraju: opisuje palmę wielkanocną, omawia zwyczaj ozdabiania jajek – zna stroje ludowe charakterystyczne dla różnych regionów Polski – opisuje wytwory sztuki ludowej – wie, skąd pochodzi żywność – opowiada o pracy swoich rodziców – przedstawia i opisuje wybrane zawody, np.: rolnik, weterynarz, ogrodnik, detektyw, ratownik, naukowiec, listonosz, pisarz,	– rekreacyjne, parki krajobrazowe, parki narodowe znajdujące się w okolicy, w której mieszka – wskazuje na mapie fizycznej Polski główne miasta, rzeki, krainy geograficzne – czyta proste plany – odczytuje podstawowe znaki kartograficzne na mapach – wskazuje na mapie kierunki – główne i pośrednie – przedstawia dyscypliny sportowe charakterystyczne dla Polski, rozpoznaje sylwetki znanych polskich sportowców i wie, z jakimi dyscyplinami są związani – zna wybrane monety i banknoty stosowane poza granicami kraju, rozumie różnicę w nominałach i sile nabywczej (np.1złoty,1euro) – wie, na czym polega oszczędzanie – poznaje nazwy instytucji finansowych, które pozwalają przechowywać pieniądze – wie, jaki jest cel przechowywania pieniędzy w banku – wyjaśnia znaczenie pracy – w różnych zawodach dla społeczeństwa i powiązania między nimi

Edukacja artystyczna–plastyka i muzyka		
1)percepcja i interpretacja dzieł plastycznych		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – wyróżnia w dziełach sztuki, ilustracjach i fotografiach podstawowe kształty(koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt), – nazywa barwy podstawowe oraz określa ich jasność (jasne – ciemne) – opisuje proste elementy wizualne(plama, linia) na ilustracji – określa wielkość i wzajemne położenie obiektów, – wypowiada się prostym i zdaniami na temat tego, co podoba mu się w oglądanym dziele – nazywa podstawowe emocje(np.: radość, smutek, strach),jakie wywołuje w nim oglądany obrazek, plakat lub oglądana ilustracja – podejmuje próby powiązania nastroju oglądanego dzieła z własnymi, codziennymi doświadczeniami i emocjami – porównuje dwa proste dzieła lub dwie ilustracje pod względem najbardziej widocznych, elementarnych cech, takich jak dominujący kolor, wielkość plam – wskazuje wyraźne różnice w nastroju między dwoma dziełami – opisuje dzieło plastyczne na podstawie własnych, bezpośrednich spostrzeżeń, – wymienia elementy znajdujące się na pierwszym planie – nadaje własne znaczenie – i nazwy dostrzeganym kształtom oraz piktogramom	Uczeń: – rozpoznaje i nazywa barwy pochodne oraz intuicyjnie wyjaśnia, z połączenia jakich barw podstawowych powstały – bada za pomocą dotyku i nazywa fakturę (szorstki, gładki, miękki, twardy) obiektów przestrzennych, rzeźb lub struktur dostrzegalnych na zdjęciach – dostrzega symetrię w rysunkach, architekturze oraz ornamentach – nazywa emocje wywołane przez kontakt ze sztuką i podejmuje pierwsze próby ich logicznego, prostego uzasadnienia – dostrzega i opisuje, jak dobór kolorów wpływa na ogólny nastrój panujący na obrazie – określa nastrój utworu i dzieli się swoimi spostrzeżeniami z rówieśnikami w toku dyskusji – omawia różnice i podobieństwa między dziełami sztuki, uwzględniając kryterium dominującej kolorystyki oraz ogólnego nastroju – porównuje dzieła reprezentujące odmienne techniki – opisuje wybrane dzieła, zwracając uwagę na ich cechy formalne, materiał, z którego wykonano oraz kształt – analizuje i opisuje cechy indywidualne ludzi(wiek, płeć, budowa ciała)oraz zwierząt dostrzegane w malarstwie i fotografii artystycznej – podejmuje samodzielne próby interpretacji,	Uczeń: – rozpoznaje i opisuje zaawansowane środki wyrazu: kontrast barw, walor, światło cień, gamę barwną oraz proporcje – analizuje i porównuje kompozycje – nazywa i uzasadnia swoje odczucia estetyczne oraz emocjonalne wywołane przez różnorodne dzieła sztuki – rozpoznaje i opisuje znaczenie kontaktu ze sztuką oraz własnych aktywności twórczych dla swojego dobrostanu, relaksu i samopoczucia emocjonalnego – porównuje dzieła sztuki według wielu kryteriów jednocześnie, takich jak temat, technika wykonania, barwa, nastrój i kompozycja – porównuje opinie i interpretacje dzieła sztuki ze zdaniem rówieśników, wykazując postawę pełnej akceptacji dla odmienności poglądów – **opisuje, analizuje i interpretuje** złożone dzieła sztuki wizualnej, w tym filmy (animacje), reprodukcje malarskie, rzeźby – wykorzystuje zasób pojęć języka plastycznego do szczegółowego opisu formy i treści analizowanych dzieł – omawia i ocenia estetykę oraz warstwę wizualną dzieł sztuki – formułuje samodzielne, logiczne wnioski dotyczące głębszego sensu, przekazu i przesłania interpretowanego dzieła sztuki

	rozpoznaje – interpretuje proste symbole, wzory	
3) twórcze działania plastyczne:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – stosuje podstawowe środki wyrazu (barwy podstawowe, linię, kształt) do wyrażania emocji i nastroju w prostej kompozycji rytmicznej – rysuje, maluje i odbija przy użyciu kredek, ołówka, mazaków, farb i tuszów, posługując się pędzlami, stemplami lub bezpośrednio palcami – wydziera, wycina, składa i przylepia papier, makulaturę oraz ścinki tekstylne, a także modeluje z plasteliny proste formy przestrzenne, – tworzy samodzielne prace i ilustracje bezpośrednio inspirowane uważną obserwacją przyrody, własnymi przeżyciami oraz tekstami wysłuchanych bajek – wykonuje proste przedmioty użyteczne oraz rekwizyty na potrzeby klasy (np. pacynki, kartki okolicznościowe, upominki), działając według instrukcji – podejmuje próby planowania kolejnych kroków swojej pracy, a po jej zakończeniu wypowiada się o niej prostymi zdaniami i słucha opinii innych	Uczeń: – świadomie stosuje kontrast barw, rytm, linię i proporcje, wyrażając własne doznania i emocje na płaszczyźnie oraz w przestrzeni – łączy różne techniki rysunkowo-graficzne, malarskie, rzeźbiarskie oraz kolaż, samodzielnie dobierając i odmierzając potrzebne materiały – powiela kształty i motywy za pomocą kalki, tuszu, farby i stempli, modyfikując instrukcję wykonania zadania według własnego uznania – tworzy przedmioty użyteczne, dekoracje i upominki, a także wykonuje ilustracje inspirowane literaturą, słuchaną muzyką, sztuką teatralną – planuje podstawowe etapy pracy, dba o estetykę i dokładność wykonania, doprowadza zadania do końca i omawia uzyskane efekty - wykonuje fotografie–przyrodnicze i portretowe– według wskazówek oraz podejmuje próby tworzenia prostych animacji po klatkowych	Uczeń: – celowo stosuje zaawansowane środki wyrazu, takie jak kontrast barw, walor, światło cień, gama barwna oraz proporcje – sprawnie posługuje się technikami malarskimi, rysunkowymi, graficznym, kolażem oraz rzeźbą(modeluje bryły i reliefy z różnych mas) – tworzy kompozycje plastyczne inspirowane tradycyjnym wzorem sztuki ludowej, zjawiskami przyrodniczymi oraz osobistym kontaktem z kulturą – wykonuje złożone przedmioty użyteczne i rekwizyty teatralne – samodzielnie planuje etapy tworzenia pracy od koncepcji do wykonania, a także uczy się przyjmować i formułować konstruktywną informację zwrotną – tworzy inscenizowane fotografie, proste animacje cyfrowe oraz wykorzystuje narzędzia informatyczne do opracowywania plakatów i infografik - aktywnie uczestniczy w szkolnych konkursach plastycznych, dbając o estetyczną prezentację i obudowę promocyjną swoich dzieł

4) kształcenie wrażliwości estetycznej:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – wskazuje i opisuje prostymi zdaniami, co w najbliższym otoczeniu(Sali lekcyjnej, przedmiotach codziennego użytku, pracach rówieśników) uznaje za ładne, przyjemne lub uporządkowane – dostrzega w otoczeniu elementy– uporządkowane i nieuporządkowane –oraz zauważa proste rytmy powtarzalność, podobieństwa i różnice w dekoracjach oraz przestrzeni klasy, – podejmuje próby porównywania świata przedstawionego w ilustracjach i dziełach sztuki z rzeczywistością znaną z codziennego życia – dba o porządek w miejscu pracy i najbliższym otoczeniu, samodzielnie porządkując swoje przybory oraz przedmioty codziennego użytku	Uczeń: – opisuje estetykę najbliższego otoczenia (oraz wskazuje konkretne elementy, które wpływają na wygląd i ogólny odbiór przestrzeni – rozpoznaje w otoczeniu ład i nieład, regularność i nieregularność oraz harmonię i dysharmonię, dostrzegając podobieństwa między rzeczywistością a światem przedstawionym w sztuce – przedstawia własne pomysły na uporządkowanie lub upiększenie otoczenia w formie wypowiedzi ustnej albo samodzielnej pracy artystycznej – porządkuje swoje miejsce pracy oraz przedmioty codziennego użytku według ustalonego wcześniej kryterium	Uczeń: – dostrzega i opisuje ład, nieład, regularność, nieregularność, harmonię oraz dysharmonię w przestrzeni codziennej i publicznej – charakteryzuje estetykę otoczenia, uwzględniając wystrój wnętrz, organizację przestrzeni, wygląd przedmiotów oraz porównując świat sztuki z otaczającą rzeczywistością – proponuje sposoby uporządkowania, zmiany lub ulepszenia najbliższego otoczenia, a także formułuje i uzasadnia prostą ocenę estetyczną, odwołując się do obserwowanych cech – wyraża własne spostrzeżenia dotyczące estetyki otoczenia w wypowiedzi ustnej, plastycznej lub innej formie artystycznej – porządkuje przestrzeń oraz przedmioty codziennego użytku w sposób wysoce funkcjonalny, bezpieczny i estetyczny

5) percepcja i interpretacja muzyki:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – słucha z uwagą dźwięków z bliskiego otoczenia oraz przyrody, prawidłowo je identyfikuje i różnicuje w toku zabaw oraz gier słuchowych – reaguje ruchem, klaskaniem, tupaniem i gestami na usłyszane sygnały muzyczne, zmiany nastroju oraz puls rytmiczny w zabawie – wyróżnia podstawowe cechy dźwięków, takie jak: wysokie–niskie, długie– krótkie, ciche–głośne, – rozpoznaje na podstawie wyglądu i brzmienia wybrane instrumenty strunowe, w tym dźwięk liry oraz dźwięk skrzypiec – określa w prosty sposób ogólny nastrój oraz tempo wysłuchanego utworu, – słucha w skupieniu krótkich utworów instrumentalnych i wokalnych z repertuaru dziecięcego, zapamiętując najważniejsze informacje	Uczeń: – słucha z uwagą dźwięków z dalszego otoczenia i je identyfikuje, uczestnicząc w zabawach słuchowych różnicujących melodie i rytmy – aktywnie reaguje ruchem ciała i rekwizytami na słyszane zmiany w strukturze muzycznej – określa i analizuje tempo oraz dynamikę utworów, podejmując próby prostego uzasadnienia swoich odczuć słuchowych, – odróżnia i wskazuje muzykę wykonywaną solo(przez solistę)od występów zespołowych (wykonywanych przez chór lub orkiestrę) – rozpoznaje brzmienie i wygląd kilku kolejnych instrumentów muzycznych i poprawnie przyporządkowuje je do ilustracji – słucha w skupieniu utworów muzyki klasycznej i ludowej, rozróżniając podstawowe elementy budowy piosenki, takie jak zwrotka i refren	Uczeń: – słucha dźwięków z otoczenia oraz poszukuje i identyfikuje brzmienia pochodzące z niekonwencjonalnych oraz cyfrowych źródeł dźwięku – interpretuje słuchaną muzykę za pomocą ruchu, słowa, działań plastycznych lub literackich, dostosowując ekspresję do charakteru dzieła – aktywnie słucha utworów muzycznych należących do różnych gatunków, kultur i epok, analizując ich charakter i stosując pojęcia dotyczące elementów muzyki, – rozpoznaje i bezbłędnie identyfikuje budowę utworów muzycznych, w tym formy dwuczęściowe AB, trzyczęściowe ABA – rozpoznaje i nazywa instrumenty muzyczne, sprawnie grupując je ze względu na sposób wydobycia dźwięku – określa funkcje słuchanej muzyki (rozrywkowa, religijna, obrzędowa, patriotyczna) oraz wyjaśnia jej rolę w mediach, filmie i reklamie – podejmuje próby ustnej interpretacji dzieła, wskazując cechy charakterystyczne i różnice

6) aktywności muzyczne: śpiew, ruch i gra na instrumentach:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – śpiewa ze słuchu proste piosenki dziecięce, wyliczanki, kolędy, pastorałki oraz hymn szkoły, dostosowane do jego naturalnej skali głosu – rozpoznaje i śpiewa ze słuchu przynajmniej zwrotkę i refren hymnu Polski, dbając o zachowanie prawidłowej postawy ciała oraz poprawną artykulację głosek – uczestniczy w zabawach głosowych i prostych ćwiczeniach oddechowo-emisyjnych, naśladując odgłosy zwierząt i wykonując melodie na sylabach solmizacyjnych – wykonuje łatwe tematy rytmiczne i adekwatnie reaguje ruchem na puls oraz sygnały muzyczne w zabawie – porusza się, wykonuje pląsy i tańczy według prostych układów ruchowych charakterystycznych dla polki, poloneza oraz marsza, rozwijając orientację przestrzenną – gra proste schematy rytmiczne na instrumentach perkusyjnych	Uczeń: – śpiewa ze słuchu piosenki ludowe, okolicznościowe oraz wybrane pieśni patriotyczne, świadomie dbając o zachowanie prawidłowej postawy, artykulacji i oddechu – śpiewa z pamięci minimum dwie zwrotki hymnu państwowego – wykonuje bardziej rozbudowane tematy rytmiczne, poprawnie posługując się nowymi wartościami – porusza się i tańczy w parach lub w trójkach, zachowując odpowiednią postawę taneczną i realizując układy charakterystyczne dla krakowiaka, walca i kujawiaka – gra proste i rozbudowane schematy rytmiczne na poznanych instrumentach perkusyjnych oraz z wykorzystaniem talerzy i kastanietów, wzbogacając akompaniament własnymi pomysłami – gra łatwe schematy melodyczne na wybranym instrumencie melodycznym (np. na dzwonkach) oraz zgodnie współpracuje w zespole podczas wspólnego śpiewu i gry	Uczeń: – śpiewa piosenki dziecięce, ludowe i okolicznościowe indywidualnie oraz w zespole, dbając o naturalną barwę głosu, czystą intonację, tempo, właściwy oddech i poprawną artykulację – śpiewa hymn Polski z odpowiednią intonacją, w zadanym tempie, z należytą powagą oraz z bezwzględnym zachowaniem prawidłowej postawy zasadniczej – swobodnie wykonuje wybrane pieśni związane z tradycją i kulturą narodową w różnych okolicznościach szkolnych – tańczy według tradycyjnych układów ruchowych charakterystycznych dla mazura i oberka, a także odtwarza sekwencje taneczne z różnych krajów Europy i świata – gra z pamięci oraz na podstawie prostego zapisu (graficznego, nutowego lub beznutowego) poznane melodie w gamie C-durna dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym lub flażolecie – efektywnie współdziała podczas zespołowego muzykowania, dostosowując swoje indywidualne działanie do rytmu i pracy całej grupy oraz respektując zasady fair play

7) twórcze działania muzyczne–uczeń:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – wykorzystuje dźwięk, ruch i rytm do prostego wyrażania podstawowych emocji, nastrojów oraz własnych, nieskrępowanych pomysłów – aktywnie uczestniczy w zabawach muzycznych z użyciem zróżnicowanych przedmiotów codziennego użytku, odkrywając ich właściwości akustyczne – tworzy proste dźwięki i motywy rytmiczne za pomocą głosu, gestodźwięków, podstawowych instrumentów lub rekwizytów – naśladuje głosy i odgłosy zwierząt, łącząc je twórczo w proste zestawy głosek oraz sylab – podejmuje próby improwizacji ruchowej do słuchanej muzyki, naśladując własnym ciałem dźwięki otaczających go przyrody i środowiska – uczestniczy w prostych dialogach muzycznych(na zasadzie zawołania i odpowiedzi) organizowanych w parach lub małych zespołach – wykonuje łatwy akompaniament rytmiczny do piosenki dziecięcej lub zabawy muzycznej, opierając się na naśladownictwie podanego wzoru	Uczeń: – twórczo wykorzystuje rytm, ruch i dźwięk do przedstawiania bardziej złożonych stanów emocjonalnych, opowieści oraz prostych nastrojów – używa przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów naturalnych jako pomysłowych źródeł dźwięku w grach muzycznych – tworzy samodzielnie proste rytmy na instrumentach perkusyjnych oraz za pomocą gestodźwięków – wykonuje krótkie improwizacje instrumentalne i ruchowe, bezpośrednio inspirowane otaczającą naturą oraz własnymi doświadczeniami – odgrywa krótkie dialogi muzyczne w parach i małych zespołach, dynamicznie reagując na propozycje i zmiany wprowadzane przez rówieśników – tworzy i wykonuje proste akompaniamenty oraz układy gestów zgodne z rytmem, podejmując próby układania własnych, krótkich melodii	Uczeń: – świadomie wykorzystuje dźwięk, ruch i rytm do artystycznego wyrażania złożonych emocji, nastrojów oraz autorskich pomysłów – twórczo i nieszablonowo stosuje przedmioty codziennego użytku oraz rekwizyty w celu wzbogacenia zespołowych działań muzycznych – projektuje i zapisuje własne rytmy na instrumentach perkusyjnych, a następnie wykonuje je samodzielnie lub z podziałem na role w grupie – wykonuje swobodne improwizacje instrumentalne i ruchowe inspirowane muzyką, dźwiękami przyrody oraz osobistymi przeżyciami – opracowuje i wykonuje proste akompaniamenty do wybranych utworów muzycznych zużyciem dostępnych w klasie instrumentów melodycznych i niemelodycznych – efektywnie współdziała podczas zespołowego muzykowania, dostosowując swoje indywidualne działanie do rytmu i pracy całej grupy oraz respektując zasady fair play – efektywnie współpracuje z innymi uczniami podczas tworzenia improwizacji, tańca swobodnego oraz układów gestów, dbając o wspólny, harmonijny efekt zespołu

8) inne działania artystyczne:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – pokazuje proste emocje i stany za pomocą głosu, ruchu, gestu oraz mimiki – opowiada w prosty sposób o swoich odczuciach po zakończonej zabawie– artystycznej, muzycznej lub teatralnej, – tworzy postać sceniczną poprzez naśladowanie głosu, ruchu lub zachowania postaci z otoczenia bądź zwierząt – naśladuje 5głosyiodgłosyzwierząt, łącząc je twórczo w proste zestawy głosek oraz sylab – podejmuje próby odgrywania prostych ról i krótkich scenek w toku codziennych zajęć – uczestniczy w prostych scenkach bezpośrednio inspirowanych bajką, opowiadaniem lub sytuacją z codziennego życia – reaguje ruchem, głosem albo gestem na wybrane przez nauczyciela teksty literackie, muzyczne i wizualne – wykorzystuje w zabawie teatralnej rekwizyt, prosty kostium np. wykonaną maskę)lub element przestrzeni sali oraz zgodnie współdziała z innymi podczas zabaw dramowych.	Uczeń: – wyraża wybrane emocje i nastroje poprzez celowe łączenie głosu, muzyki, ruchu, gestu i mimiki – opowiada o własnych przeżyciach bezpośrednio związanych z podejmowanymi w klasie działaniami artystycznymi – kreuje proste postacie sceniczne, nadając im charakterystyczne cechy za pomocą sposobu mówienia, ruchu i zachowania, – interpretuje wybrane teksty kultury i przedstawia je w formie ruchowej, głosowej, muzycznej lub plastycznej, – tworzy krótkie scenki dramowe inspirowane literaturą dziecięcą oraz różnorodnymi sytuacjami z codziennego życia, – stosuje w działaniach teatralnych środki wyrazu takie jak ruch, głos, rytm, przestrzeń oraz rekwizyty i proste elementy kostiumu czy scenografii, – dostosowuje swoją rolę do wspólnego działania zespołu i sprawnie współpracuje z innymi podczas przygotowania i prezentowania małych form artystycznych	Uczeń: – świadomie demonstruje emocje, nastroje i stany poprzez zaawansowaną ekspresję głosową, muzyczną, ruchową i teatralną, – opowiada o własnych doświadczeniach i przeżyciach artystycznych, używając poprawnego i bogatego słownictwa przedmiotowego, – kreuje złożone postacie sceniczne, nadając im unikalny charakter za pomocą głosu, ruchu, gestu, mimiki, rekwizytu i kostiumu, – interpretuje wybrane teksty kultury (w tym muzyczne i wizualne) oraz sprawnie przekłada je na własną, autorską wypowiedź artystyczną, – tworzy scenki dramowe inspirowane literaturą dziecięcą, bezpośrednimi obserwacjami oraz wydarzeniami z codziennego życia, – stosuje różnorodne środki wyrazu artystycznego: ruch, głos, rytm, przestrzeń, rekwizyt, instrument, a także elementy scenografii i kostiumu w działaniach teatralnych, – planuje i realizuje krótkie działania teatralne indywidualnie oraz w zespole, a także z zaangażowaniem uczestniczy w przygotowaniu, prezentacji i omówieniu wspólnego działania scenicznego.

Edukacja techniczna i informatyczna		
1) bezpieczeństwo i higiena:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
– Uczeń: – zna zasady pracy w pracowni komputerowej – dba o porządek w miejscu pracy – utrzymuje właściwą pozycję przy stanowisku komputerowym – rozpoznaje sytuacje niebezpieczne – w domu, szkole i najbliższym otoczeniu – wymienia podstawowe numery alarmowe i wie, jak wezwać pomoc – reaguje na polecenia nauczyciela, sygnały alarmowe i zasady ewakuacji – stosuje się do zasad bezpieczeństwa w czasie wyjść i wycieczek – bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami i materiałami – korzysta z urządzeń cyfrowych zgodnie z zasadami bezpieczeństwa – współpracuje w grupie z poszanowaniem zasad komunikacji – podejmuje próby rozpoznawania prawdziwych i nieprawdziwych informacji	– Uczeń: – stosuje zasady bezpieczeństwa – w codziennych sytuacjach oraz podczas pracy zespołowej – samodzielnie przekazuje podstawowe informacje podczas wzywania pomocy – stosuje podstawowe zasady pierwszej pomocy – przestrzega zasad bezpieczeństwa drogowego i zasad zachowania – w śr0dkach transportu – dobiera materiały, narzędzia stosownie do realizowanego zadania – zachowuje zasady bezpieczeństwa i higieny podczas wykonywania zadań technicznych posługując się podstawowymi narzędziami – organizuje miejsce pracy zgodnie – z zasadami bezpieczeństwa i higieny cyfrowej – rozumie znaczenie ochrony danych osobowych – bezpiecznie korzysta z prostych urządzeń technicznych i cyfrowych – rozpoznaje sytuacje zagrażające prywatności i bezpieczeństwu w sieci; – stosuje zasady etykiety podczas współpracy on -line – podejmuje próby sprawdzania wiarygodności informacji pochodzących z różnych źródeł	– Uczeń: – samodzielnie reaguje w sytuacjach zagrożenia oraz korzysta z procedur bezpieczeństwa – poprawnie przekazuje informacje podczas zgłaszania zdarzenia i wzywania pomocy – stosuje podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy – przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wyjść, wycieczek i próbnych ewakuacji – organizuje ergonomiczne i bezpieczne miejsce pracy, także cyfrowej – sprawnie i bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami oraz – urządzeniami technicznymi i cyfrowymi – dba o prywatność i ochronę danych osobowych w świecie cyfrowym – wykorzystuje zasoby cyfrowe w sposób etyczny oraz zgodnie z zasadami prawa autorskiego – odpowiedzialnie współpracuje – w grupie oraz komunikuje się zgodnie z zasadami netykiety – samodzielnie weryfikuje informacje pochodzące z różnych źródeł, w tym generowane przez sztuczną inteligencję

2)projektowanie i tworzenie:		
Klasa1	**Klasa2**	**Klasa3**
Uczeń: – wykonuje proste projekty i prace techniczne według instrukcji – tworzy proste szkice, notatki i plany działań – wykonuje proste przedmioty użytkowe i dekoracyjne – sprawnie posługuje się myszką i klawiaturą – korzysta z podstawowych programów graficznych i tekstowych – wykonuje proste zadania z wykorzystaniem programowania blokowego – redaguje krótkie instrukcje i opisy działań – oszczędnie wykorzystuje materiały podczas pracy – prezentuje efekty własnej pracy w klasie – kończy rozpoczęte działania i opowiada o przebiegu swojej pracy – wykorzystuje programy komputerowe porozwijania kompetencji z różnych obszarów	Uczeń: – planuje i wykonuje proste projekty – indywidualne i grupowe także z wykorzystaniem materiałów cyfrowych – tworzy modele techniczne oraz proste konstrukcje – wykorzystuje różne materiały i technologie w działaniach praktycznych – wykonuje i edytuje proste materiały cyfrowe – korzysta z aplikacji służących do programowania blokowego – programuje wybranego robota – tworzy proste instrukcje dotyczące obsługi urządzeń i narzędzi – korzysta z zasobów cyfrowych zgodnie z zasadami prawa autorskiego – rozpoznaje wpływ wybranych materiałów i działań na środowisko – prezentuje efekty pracy oraz udziela prostych informacji zwrotnych – wykorzystuje technologie i narzędzia cyfrowe podczas realizacji zadań z różnych obszarów edukacji	Uczeń: – samodzielnie planuje i realizuje projekty związane z otoczeniem i przestrzenią lokalną – wykonuje szkice, notatki i proste algorytmy w formach: słownej, graficznej i cyfrowej – konstruuje modele i montuje proste urządzenia – oszczędnie korzysta z materiałów – korzysta w sposób bezpieczny z prostych urządzeń technicznych i cyfrowych – tworzy i edytuje materiały cyfrowe z wykorzystaniem różnych aplikacji – wykorzystuje programowanie blokowe do rozwiązywania prostych problemów – programuje wybranego robota; – redaguje instrukcje i wskazówki dotyczące korzystania z urządzeń i technologii – stosuje zasady etycznego korzystania z zasobów cyfrowych – analizuje wpływ materiałów i technologii na zdrowie oraz środowisko – poszukuje nowych zastosowań materiałów i rozwiązań technicznych – prezentuje efekty pracy własnej i zespołowej z wykorzystaniem technologii cyfrowych – formułuje konstruktywną informację zwrotną oraz ocenia efekty działań – wykorzystuje technologie i narzędzia cyfrowe podczas realizacji zadań z różnych obszarów edukacji

Wychowanie fizyczne		
1)aktywność fizyczna i bezpieczeństwo:		
Klasa1	**Klasa2**	**Klasa3**
Uczeń: – dba o higienę osobistą – ubiera się odpowiednio do warunków pogodowych – ma świadomość, by zdrowo się odżywiać – wykonuje podstawową rozgrzewkę pod okiem nauczyciela i zachowuje ostrożność podczas zajęć – przestrzega zasad bezpiecznych zabaw ruchowych i orientacyjno-porządkowych – skacze w górę obunóż i jednonóżoraz uczestniczy w bezpiecznych zabawach skocznych – umie szybko i bezpiecznie ustawić się w szeregu, dwuszeregu, kole oraz rozsypce – jeździ na dostępnym sprzęcie (np. sankach, hulajnodze)poliniiprostej sprawnie hamuje	Uczeń: – dba o higienę osobistą – ubiera się odpowiednio do warunków pogodowych – ma świadomość, by zdrowo się odżywiać – wykonuje rozgrzewkę pod okiem nauczyciela i zachowuje ostrożność podczas zajęć – dobiera formy aktywności fizycznej do miejsca oraz warunków panujących w terenie – systematycznie wykonuje ćwiczenia fizyczne wspierające zdrowie i zapobiegające wadom postawy – rozpoznaje podstawowe znaki drogowe stosuje zasady bezpieczeństwa w ruchu pieszym – dba o bezpieczeństwo podczas uprawiania sportu w różnych środowiskach – przestrzega zasad współdziałania w grupie, szanuje tempo rozwoju innych,radzi sobie z przegraną i akceptuje zwycięstwo drużyny przeciwnej	Uczeń: – podejmuje w pełni świadome działania nar zecz utrzymania zdrowia, właściwej diety i kondycji – wyjaśnia znaczenie rozgrzewki dla organizmu i samodzielnie ją przygotowuje – respektuje przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów i rolkarzy – zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej – w pełni przestrzega reguł *fair play* w grach zespołowych i gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu

2)sprawność fizyczna:		
Klasa 1	**Klasa 2**	**Klasa 3**
Uczeń: – przyjmuje pozycje niskie(przysiad podparty, siady, klęki, leżenia) i wystukuje w nich zadany rytm biega do wyznaczonego miejsca (5–10 m), po prostej, slalomem oraz po okręgu skacze w górę obunóż i jednonóż oraz uczestniczy w bezpiecznych zabawach skocznych czołga się pod niskimi przeszkodami, pełza z przyborami wspina się na niskie przyrządy wykonuje rzuty jedną ręką i oburącz (zza głowy, znad głowy, dołem) z chwyta, podaje i toczy przybory utrzymuje równowagę statyczną namiczną, przechodząc po ławeczce lub linie rozłożonej na podłodze wykonuje ćwiczenia gimnastyczne (szyi, ramion, tułowia, nóg) oraz ćwiczenia przeciw płaskostopiu rytmicznie maszeruje, biega i wykonuje podskoki oraz cwał w rytm muzyki – reaguje szybko na sygnały wzrokowe i słuchowe, naśladuje ruchy partnera i wykonuje podstawowe kozłowanie	Uczeń: – wykonuje marszobieg, trucht oraz bieg w zróżnicowanych warunkach terenowych startuje do biegu z różnych pozycji (wysokiej niskiej) oraz uczestniczy w biegach sztafetowych – skacze z wysokości (do1m) na miękkie podłoże oraz wykonuje skok w dal miejsca i z rozbiegu – rzuca do nieruchomego i ruchomego celu oraz wykonuje rzut piłeczką palantową na odległość z pozycji wykrocznej – pokonuje tory przeszkód z elementami pełzania, czołgania i czworakowania oraz wykonuje próby gibkości i siły mięśni – wykonuje zwisy na drabinkach, podpory tyłem, leżenia przewrotne oraz ćwiczenia tułowia we wszystkich płaszczyznach – ilustruje ruchem rytm piosenek, organizuje zabawy rytmiczno-taneczne oraz tańczy podstawy tańców narodowych i nowoczesnych – aktywnie uczestniczy w grze w dwa ognie oraz w ringo (rzuca i chwyta kółko oburącz/jednorącz w miejscu, wyskoku i przysiadzie) – jeździ na sprzęcie sportowym (rower, rolki, hulajnoga), sprawnie zmienia kierunek jazdy(skręty) i omija przeszkody	Uczeń: – wykonuje nieprzerwany marszobieg przez co najmniej 15 minut, biega na czas na dystansie 50 m oraz wykonuje bieg 4 x10 m **- wspina się, podciąga i wbiega na różne przyrządy oraz podejmuje próby wspinania się po linie** **wykonuje przewrót w przód z poprawnej pozycji** **wykonuje złożone ćwiczenia techniczne z piłką: kozłuje w ruchu prawą i lewą ręką, podaje oburącz sprzed klatki piersiowej w biegu oraz strzela** **bramki lub kosza** **aktywnie uczestniczy w uproszczonych grach zespołowych (mini piłka nożna, mini koszykówka, mini siatkówka, mini piłka ręczna)** **organizuje, układa i realizuje, wraz z rówieśnikami, zespołowe zabawy** **howe oraz zabawy w odtwarzanie obrazów ciałem** **wykonuje złożone czynności podczas jazdy na sprzęcie rekreacyjnym** **. podnoszenie przyborów z ziemi w trakcie jazdy)** **– sprawnie współpracuje w grupie, przydziela i podejmuje zróżnicowane role w zespole**

Doświadczenia edukacyjne

„W ramach edukacji wczesnoszkolnej uczniowie zdobywają doświadczenia edukacyjne, które wspierają ich rozwój osobisty, psychiczny, społeczny i fizyczny oraz budują poczucie sprawczości. Doświadczenia edukacyjne mają charakter praktyczny, wzmacniają kompetencje fundamentalne i przekrojowe oraz rozwijają umiejętności komunikacyjne i współpracę.

1. **Uczeń przynajmniej cztery razy w roku szkolnym uczestniczy w rozgrywkach klasowych** lub szkolnych z wykorzystaniem gier planszowych, kościanych lub karcianych, które są dobrane pod kątem rozwijania logicznego i strategicznego myślenia, a także bierze udział w wyborze gier, przygotowuje i notuje wyniki rozgrywek w zaplanowany przez siebie sposób, a po zakończeniu gry analizuje zastosowane strategie.

2. **Uczeń przynajmniej raz w roku szkolnym:**

1) **wybiera książkę** do indywidualnej lektury i prezentuje ją;

2) **w grupie wybiera lekturę** do pracy podczas zajęć;

3) **w grupie realizuje zadanie**, używając nauczanego języka obcego nowożytnego (np. wymiana listów, kartek z równoległą klasą ze szkoły za granicą, spotkanie z native speaker);

4) **tworzy własny instrument, lalkę, maskę lub scenografię, wykorzystując je w działaniach arty-stycznych;**

5) **bierze udział w wydarzeniu kulturalnym (w zwiedzaniu muzeum, koncercie, spektaklu) na żywo lub on-line.**

3. **Uczeń przynajmniej raz w trakcie etapu edukacyjnego:**

1) **w grupie zakłada i prowadzi uprawę roślin** (np. kwietnej łąki z roślinami nektaro- i pyłkodajny-mi, ogródka ziołowego, ogródka warzywnego);

2) **uczestniczy w przygotowaniu i realizacji wydarzenia artystycznego prezentowanego poza klasą (np. w spektaklu teatralnym);**

3) **pracując w grupie, realizuje pod opieką nauczyciela przynajmniej po jednym projekcie edukacyjnym z każdego z obszarów, które dotyczą:**

a) **przedsiębiorczości (**np. sklepik, kiermasz charytatywny),

b) **tożsamości i społeczności lokalnej** lub regionalnej (np. dziedzictwo lokalne, tradycje i zwyczaje, gwary, atrakcyjność regionu),

c) **ochrony środowiska**, ekologii, klimatu (np. różnorodność biologiczna, oszczędzanie zasobów, recykling, odpowiedzialne zakupy),

d) **zagospodarowania przestrzeni** (np. projektowanie przestrzeni osiedla, parku, placu zabaw, z uwzględnieniem uwarunkowań estetycznych, przyrodniczych, w tym ochrony przyrody, i potrzeb społecznych),

e) **konstrukcji prostych maszyn technicznych** (np. proste maszyny z przekładniami zębatymi i dźwigniami, maszyny przepływowe, pochylnie),

f) **modelowania** (np. tworzenie modelu urządzenia lub układu elementów, który umożliwia obserwację siły grawitacji, oporu, tarcia, siły napędowej, naprężającej, rozciągającej, elektromotorycznej lub innych sił),

g) **programowania** (np. sekwencja ruchów robota po trasie, programowanie urządzenia, przesuwanie przedmiotów po macie, budowanie wieży z kubków, algorytm opisujący kroki działania),

h) **problemów społecznych** (np. rozwiązanie problemu, który uczniowie zaobserwowali w klasie, szkole lub okolicy, w tym opieka nad zwierzętami, aktywność na rzecz lokalnej społeczności),

i) **zdrowia (np**. odżywianie, ruch, zdrowe nawyki, monitorowanie zdrowia